



UMRE YOLDAŞIM



Yayıncı

IGMG - Islamische Gemeinschaft Milli Görüş e. V.
İslam Toplumu Milli Görüş Kadınlar Gençlik Teşkilatı
Colonia-Allee 3 | D-51067 Köln
T +49 221 942240-100 | F +49 221 942240-101
www.igmg.org | info@igmg.org

Bu eser, IGMG Kadınlar Gençlik Teşkilatının bir çalışmasıdır.

© IGMG - Islamische Gemeinschaft Milli Görüş e. V.

Tüm hakları saklıdır. Eser, IGMG - Islamische Gemeinschaft Milli Görüş e. V.'nin yazılı izni olmadan kısmen veya tamamen basılamaz, çoğaltılamaz ve elektronik ortama taşınamaz.

Baskı

PLURAL Publications GmbH | www.pluralverlag.eu

2. Baskı 2024





İçerik

05	Umre Yoldaşım
07	Değerli Umre Yolcusu!
11	Umre Faaliyetleri
25	Umrem için Hazırlık Programım
26	Umre öncesi manevi hazırlığım
26	Bana emanet edilen manevi heybem
26	Salavat-ı Şerif (Günlük)
27	Mümin Kadınların Süsü: Tesettür



Mekke

32	Burası Sevr Mağarası
33	Su Gibi Aziz Olan Üç Kadın - Zemzem (1/4)
34	Efendimizin Hayatı
35	Su Gibi Aziz Olan Üç Kadın – İslam'da Suyun Önemi (2/4)
37	Yeryüzünün En Kutsal Mekânı: Kâbe
40	Sorularla Kâbe
49	Su Gibi Aziz Olan Üç Kadın – Mekke Su Yolu (3/4)
51	Dağlar: Hira ve Sevr Mağarası
54	(Tevbe suresi 9:40)
55	Tefekkür
59	Su Gibi Aziz Olan Üç Kadın – Su Yolunun Onarımı (4/4)



Medine

- 61 Medine
- 62 Sakın Terk-i Edepten (Naat)
- 63 Hicret Vatanı: Medine
- 64 Peygamberimizin Hicret Yolu
- 65 Mescid-i Nebevî ve Çevresi
- 67 Asrısaadet Hanımları
- 67 Hz. Hatice bint Hüveylid
- 68 Hz. Âişe bint Ebû Bekir
- 69 Hz. Fatıma bint Muhammed
- 69 Hz. Zeynep bint Muhammed
- 73 Bir Kardeşlik Destanı: Muâhat
- 75 Dünya Nimetlerinin En Tatlısı: Hurma
- 78 Hayalimdeki Nakış



Kudüs

- 79 Mescid-i Aksâ
- 81 Âsitâne-i Enbiyâ: Kudüs
- 81 Mescid-i Aksâ Neresidir?
- 82 Kudüs'ü Tanıyalım
- 83 Sahabe Mezarlığı
- 84 Zeytin Dağı
- 85 Nafîle Namazlar
- 89 Ezberle Uygula: Bir Hadis Ve Bir Sünnet
- 93 Bir Gün Peygamberimiz Evimize Ziyarete Gelse
- 97 Hanımlara Özel Hâller ve Fikhî Durumlar
- 101 6 Maddede İhram Yasakları
- 105 Tavafla İlgili Çok Sorulan 10 Soru
- 110 Seferî Olmak
- 111 Hac Ve Umre Sözlüğü
- 116 Veda Vakti

Değerli Umre Yolcusu

Duydum ki Rabbim seni davet etmiş. Bu çok güzel bir haber. Davete icap ettiğin için ne kadar mutlu ve heyecanlı olduğunu biliyorum. Ben kim miyim? Benim adım Zehra. Bu umre yolculuğunda sana hem abla hem de manevi rehber olarak eşlik edeceğim. Birlikte ihrama girip tavaf edeceğiz, sohbet meclislerinde yan yana oturacağız, kutsal mekânları ziyaret edeceğiz ve umre yoldaşı olup güzel hatıralarımızı yâd edeceğiz. İnşallah bu yolculukta kalplerimiz heyecanla atacak, gönül ve ruhlarımız şâd olacak.

Bu yolculuğa çıkmadan önce seninle hazırlıklarımızı yapacağız. Sonrasında umre bavulumuza neyi alıp almayacağımıza karar verip bavulumuzu hazırlayacağız. Ara ara umre sözlüğümüzün üzerinden geçip umreye gitmeden önce öğrenmemiz gereken umre sözcüklerini öğreneceğiz. Sonrasında ise yeryüzünün en kutsalında misafir olacağız. Siyer-i Nebî'yi öğrenip Mekke ve Medine'de bulunduğumuz süre zarfında neye dik-

kat etmemiz gerektiğini öğreneceğiz. Daha sonra ise yeryüzünün nazlı çiçeği Kudüs hakkındaki bilgileri birlikte okuyacağız. Kısacası bu yolculuğumuzda İslam'ın kutsallarını yani Mescid-i Harâm'ı ve Mescid-i Nebevî'yi ve Mescid-i Aksâ'yı iliklerimize kadar hissedeceğiz.

Şimdiden umremiz mebrur ve yolumuz açık olsun.

Umre yoldaşın Zehra ablan...

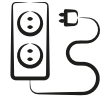


Umre Bavulum

Bu kutsal yolculuğa çıkmadan önce birtakım hazırlıklar yapmamız gerekiyor. Yanımıza almamız gereken önemli evrakları ve eşyaları önceden hazırlamalıyız. Bunun için aşağıdaki kontrol listesini işaretleyebilirsiniz.

Önemli evraklar:

- Pasaport Kimlik kartı/ Oturum kartı
- Aşı defteri
- Yurt dışı sağlık sigortası



Kıyafet:

- Mevsime uygun kıyafet (terletmeyen ve hava alan)
- Pamuklu iç çamaşır, çorap ve tayt Ferace
- Tavaf için kaymaz çorap veya babet Havlu
- Elbise askısı
- Terlik (Otel odası için)

Kişisel bakım:

- Duş seti
 - Diş fırçası ve macunu
- Tırnak makası
- Küçük bir makas (İhramdan çıkarken lazım olacaktır)
- Güneş kremi ve gözlüğü
- Dezenfektan
- Kokusuz sabun (İhramlıyken lazım olacaktır)
- Seyahat için gerekli ilaçlar (Özellikle ağrı kesici, ateş düşürücü, ishal ve kabız önleyici, pastil, mide bulantısı, soğuk algınlığı ve kuru öksürük için gerekli ilaçlar)
- Islak mendil

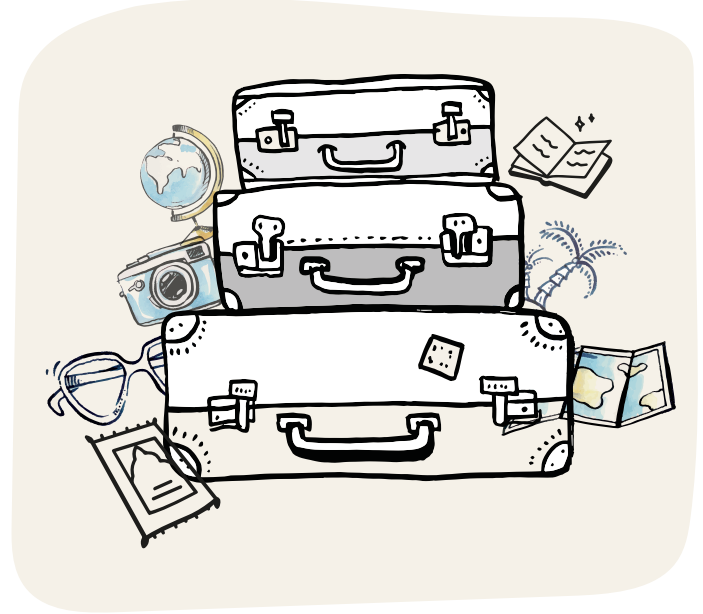
Diğerleri:

- Prizler için adaptör (G tipi prizi C tipine dönüştürücü)

Umre Bavulum

Tavaf çantası:

- Seccade
- Kur'ân-ı Kerîm (Mealli)
- Evrâd-ı Şerif
- Kaymaz çorap veya babet
- IGMG Hac ve Umre Rehberi
- Umre Yoldaşım
- Matara
- Islak mendil ve peçete
- Gerekli ilaçlar
- Enerji veren atıştırmaçlıklar (Çerez ve hurma gibi)



Not: Umre öncesi fiziksel olarak hazırlanman önemli. Bunun için fiziksel hazırlıklarım bölümünü oku lütfen.

Umre Faaliyetleri

Arkadaş edin

Kutsal topraklardasın. Ashâbin ayağını bastığı, ümmetin bulunduğu ve aynı duyguları paylaştığı yerdesin. Bunu iyi değerlendir. Bir kardeş edin, onunla muhabbet et, derdini dinle ve sevgini paylaş. Unutma ki Efendimiz, *“Sizden biri kendisi için istediğini (Müslüman) kardeşi için de istemedikçe (gerçek anlamda) iman etmiş olamaz.”* buyurmuştur. (Buhârî, İmân 7)

Okumaya çalış



İnsan bildiği kadar amel eder. Bu nedenle vahyin ilk ayeti “Rabbinin adıyla oku” ayaftır. — Alak suresi 96:1

Kur’an okurken mealini de oku, düşün ve uygula. Ezberleyebildiğin ayetleri ezberle. Kur’an ile hayat bul.

Dualarda buluş



Temiz bir ağızdan dua nedir biliyor musun? Müslümanın din kardeşinin giyabında yapmış olduğu ve Allah katında makbul olan duadır. Hadi gel sen de din kardeşlerin için dua et. Onları ismen duana kat

Hız. Musa'nın duasını kolaylıkla ezberleyebilirsiniz.

رَبِّ اٰتِرْخِ اِيْ صَنْدَرِيْ وَيَسِّرْ لِيْ اَمْرِيْ وَالْحَلْلَ عُقْدَةً مِّنْ لِّسَانِيْ يَنْقُتُوْا قَرْبِيْ

“Rabbim” dedi, “Gönlüme ferahlık ver. İşimi bana kolaylaştır. Dilimden düğümü çöz ki sözümü iyi anlansınlar.

— Tâhâ suresi, 20:25-28

Hediyeleş



Hediyeleşerek insan hem kendini hem de başkalarını mutlu eder, sevindirir. Ayrıca Efendimizin sünnetidir. Bu sünneti umrede yaşatalım. Küçük bir hurma dahi olsa hediye et, kardeşinin yüzündeki tebessüm ol. Efendimiz, *“Hediyeleşin. Çünkü hediye, gönülden kını söküp atar...”* buyuruyor. (Tirmizî, Velâ, 6)



Umre Faaliyetleri

Selamı yay



Efendimiz şöyle buyuruyor: “Size, yaptığınız takdirde birbirinizi seveceğiniz bir şey öğreteyim mi? Aranızda selâmı yayın.” (Müslim, İmân, 93.) Her şey bir selam ile başlar. Selam ile kalpler ısınır, nice muhabbetler başlar. Selamı yay ki bağlarımız kuvvetlensin.

Sohbet et



Kalp denizdir, dil de kıyı. Kalpte ne varsa dil onu söyler der Mevlâna. Güzel söz kalbe şifadır. Allah Teâlâ hakkında sohbet etmek, Resûlullah'ın hayatını konuşmak huzur verir. Dünya kelami konuşmadan, sadece Rabbinin razı olduğu şekilde konuşmaya çalış bugün. Hakkı ve sabrı tavsiye et. Kötülükten menet. Bir bakmışsın sözler eyleme dönmüş. Unutma insan ne konuşursa o işle hemhâl olur. İnsan neyi severse o nu konuşur.

“الْمَرْءُ مَعَ مَنْ أَحَبَّ”

“Kişi sevdiğiyle beraberdir.” (Buhârî, Edeb, 96)

Tefekkür etmeye çalış



Bak Rabbin Eşref-i Mahlukat olan insana ne diyor:

أَفَلَا تَعْقِلُونَ

“Hiç akletmez misiniz?” **Saffat suresi, 37:138**

أَفَلَا تَتَفَكَّرُونَ

Hiç tefekkür etmez misiniz? **En'âm suresi, 6:50**

أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ

Hiç tedebbür etmez misiniz? **Muhammed suresi, 47:24**

Hadi gel beraber düşünelim, akıl edelim ve hayatımızı bir düzene sokalım.

Teakkul: Akıl etme, anlama, hatırlamadır.

Tefekkür: İmanı fikretmek, düşünmektir.

Tedebbür: Tedbir almak, idare etmek, işleri düzene koymak.



Umre Faaliyetleri

Temizliğe dikkat et



Yeryüzünü temiz tutmak herkesin görevi. Bilhassa mübarek beldeleri ve yeryüzü mescitlerini. Yerden ibadet niyetine bir çöp bile alsan mükâfatı vardır bunu unutma. "Bu benim işim değil" demeden gel birlikte Beytullah'ın, Mescid-i Aksâ'nın, Mescid-i Nebevî'nin ve diğer kutsal mekânların temizlikçisi olalım.

أَنْ طَهَّرَا بَيْتِي لِلطَّائِفِينَ وَالْعَاكِفِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ

"Tavaf edecekler için, kendini ibadete verecekler, rükû ve secde edecekler için evimi temiz tutun."

Bakara suresi, 2:125

Gülümse

"Verecek bir şeyim yok Ya Resûlallah" diyenlere Efendimiz şöyle buyurmuştur: "İnsanlara tebessüm etmeniz de bir sadakadır." (Müslim, Birr 144.)

تَبَسُّمُكَ فِي وَجْهِ أَخِيكَ لَكَ صَدَقَةٌ

Onun için gülümse.

İmkânın varsa kabirleri ziyaret et

أَكْتَرُوا ذِكْرَ هَازِمِ النَّذَاتِ

Efendimiz, "Lezzetleri yok edeni (yani ölümü) çok hatırlayın." buyurmuştur. (Nesâî, Cenâiz, 3)

Her ne kadar bu gerçeği zaman zaman unutsak da sık sık ölümü hatırlamak gerek ki dünyanın telaşına kapılmayalım. Faniliğimizi unutmayalım. Kadim tarihimize baktığımızda camilerin, medreselerin hemen avlularında dünya ve ahireti unutmayalım diye mezarlıklar bulunuyor. Medine'de Cennetü'l Bakî'yi, Mekke'de ise Cennetü'l Mualla'yı ziyaret etmeyi unutma. Resûlullah'ın yapmış olduğu ölüm rabitasını yapmaya çalış bugün. Şu soruyu sor kendine: Ölüm geldiğinde nasıl bir hâlde olmak isterdim? Ölüm gelmeden neleri daha yapmak isterdim?





Umre Faaliyetleri

Çocukları sevindir



Rahmet Peygamberi çocuklara karşı sevgi ve şefkat besler, onlarla çocuk, sırdaş ve arkadaş olurdu. Onlara çok kıymet verirdi. Geleceği inşa edecek olan küçük kalpli kardeşlerimizi mutlu etmeye ne dersin? Onlarla ilgilen, yüzlerinde tebessüm bırakmaya çalış. Mesela bir balon hediye et veya küçük bir hediye.

“Çocuğu olan, onunla çocuklaşsın.” (Deylemî, III, 513)

Unutma: Dünyada yaşayan her şey sana emanet

Etrafın dilsiz varlıklarla dolu. Biz onları duymasak bile onlar Allah'ı Rablerini zikrediyorlar. Serçeler, karıncalar, dağlar, yapraklar ve varlığından haberdar olmadığımız birçok canlı yaşıyor Çevreni unutma. Zira bir Müslüman, bütün canlıları kendisine verilmiş bir emanet olarak görmelidir ve emanete sahip çıkmalıdır. Unutma Efendimiz, “Her canlıya yapılan iyilikte bir sevap vardır.” buyurmuştur. (Buhârî, Mûsâkât 9; Müslim, Selâm 153)

Büyüklere hürmet göster

Kafilende senden yaşça büyük olanlar var ise onlarla ilgilenmeyi vazife bil kendine. “Teyzeciğim nasılsın?” veya “Bir ihtiyacın var mı ablacığım?” diye sormak Efendimizin sünnetlerindedir unutma. Büyüklerin ve küçüklerin yardımına koş âdetta. Tekerlekli sandalyede olan yaşlılarımız var. Tavaf ederken onları destekle, bir şavt dahi olsa yardımcı ol.

”لَيْسَ مِنَّا مَنْ لَمْ يَرْحَمْ صَغِيرَنَا وَ[لَمْ] يَعْرِفْ شَرَفَ كَبِيرِنَا“

Unutma Efendimiz, “Küçüğümüze merhamet etmeyen ve büyüğümüzün saygınlığını kabul etmeyen bizden değildir.” buyurmuştur. (Tirmizî, Birr,15)





Umre Faaliyetleri

Sükût etmeye çalış

Sükût nedir biliyor musun?

Kelimelerin kifayetsiz kalması, insanın sessizliğe bürünmesi ve kelam etmemesidir. Bir çeşit tefekkür hâlidir. Unutma insan herkesle konuşabilir lakin herkesle susmaz. Sükût edebileceğin arkadaşlar edinmeye çalış. Boş konuşan arkadaşlarına nasihat et.

“İnsanoğlunun her sözü aleyhinedir; ancak iyiliği emretmek, kötülükten alıkoymak yahut Allah Teâlâ’yı zikretmek müstesnadır.” (Tirmizî, Zühd 63)

İftarda buluşalım



Hadi sen de iftarımıza katıl. Nerede mi?

Mescid-i Harâm'da ve Mescid-i Nebevî'de. Bunun için KGT'yi takip et.

Menümüz çok sade: Hurma, simit, süt ve su.

Kavga ve tartışmalardan uzak dur

Bu mübarek beldelerde imtihan olunmayacağını mı sanıyorsun?

Eğer öyleyse Efendimize kulak ver: “Haklı bile olsa çekişip didişmeyen kimseye cennetin kenarında bir köşk verileceğine ben kefilim. Şakadan bile olsa yalan söylemeyen kimseye cennetin ortasında bir köşk verileceğine kefilim. İyi huylu kimseye de cennetin en yüksek yerinde bir köşk verileceğine kefilim.”

(Ebû Dâvûd, Edeb 7)



Umre Faaliyetleri

Saflara dikkat et

Efendimiz "Safları düz tutunuz. İleri geri durmayınız. Sonra kalpleriniz de birbirinden farklı olur." buyuruyor. (Müslim, Salât 122)

Safların kalplerle bağlantısını düşünüyor olabilirsin. Safları sık tutmak kardeşliğimizi diri tutmaktır. Onun için namaz kılarken safları sıkı tutmaya çalış. Ön saflarda boşluk varsa hemen orayı doldurmaya bak. Peygamber Efendimiz ilk saflarda namaz kılmak ile alakalı bak ne diyor: "İnsanlar ezan okumanın ve namazda ilk safta bulunmanın sevabını bilselerdi, sonra bunları yapabilmek için kura çekmek zorunda kalsalardı, mutlaka kura çekerlerdi." (Buhârî, Ezân 9, 32)



Özlemine ifade et



Hadi gel kalbinden geçenleri yaz. Eğer bir gün Peygamber Efendimiz gelse ona ne derdin? Onunla ne konuşurdun? Ne yapardın? Biraz düşün, şu anki hâlin ile onun karşısına çıkabilir miydin? Kalbinden geçenleri onunla paylaşır mıydın? Özlemine nasıl tarif ederdin?



Umre Faaliyetleri

Dargınları barıştır!



“Ya kırdığın gönlü Allah seviyorsa? Bilemezsin, bilseydin ödüñ kopardı, dokunamazdın...” demiş Mevlâna. Kalp kırdıysan, üzdüysen gönül almayı bil. Nerede birbirine küsen, darılan birilerini görürsen onları barıştırmayı kendine vazife kıl.

لَا تَبَاغَضُوا وَلَا تُحَاسِنُوا وَلَا تَتَدَابَرُوا، وَكُونُوا عِبَادَ اللَّهِ إِخْوَانًا، وَلَا يَجُلُ لِمُسْلِمٍ أَنْ يَهْجُرَ أَخَاهُ فَوْقَ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ

Bu konuda yine Efendimizin emri var; “Birbirinize buğz etmeyin, birbirinize haset etmeyin, birbirinize arka çevirmeyin; ey Allah’ın kulları, kardeş olun. Bir Müslümana, üç günden fazla (din) kardeşi ile dargın durması helal olmaz. (Buhârî, Edeb, 57)

Namazını eda et

Cemaatle namaz kılmanın fazileti çok daha fazla. Mübarek beldede namazların çoğunluğunu Mescit’te kılmaya çalış. Beş vaktin dışında kılabilirdiğin kadar nafile namaz kıl.

Unutma, **“Cemaatle kılınan namaz, tek başına kılınan namazdan yirmi yedi kat daha faziletlidir.”**

diye buyuruyor Allah’ın peygamberi.

(Buhârî, Ezân, 30; M1477 Müslim, Mesâcid, 249)



Umrem İçin Hazırlık Programım

Umre öncesi birtakım hazırlıklarımızın içerisine kamp programımız da giriyor. Umreye gitmeden bazı kitapları okumanı, Youtube'dan video izlemeni ve Podcast dinlemeni tavsiye ediyorum.



- Hz. Muhammed (s.a.v.) – Hayatı ve Mücadelesi – **A. Efe**
- Siyer-i Nebi – Yetişkinler için Temel Dinî Bilgiler – **Habip Yazıcı**
- IGMG İrşad Başkanlığı Gençlere Seçme
- Hadisler
- Hadis - Yetişkinler İçin Temel Dinî Bilgiler – **Celil Yalınkılıç**



IGMG Hac ve Umre – Rabbime hicret ediyorum



IGMG KGT – Genç İz - Umre

Umre öncesi manevi hazırlığım



Bana emanet edilen manevi heybem



Çektiğim Salavat-ı Şeriflerim

Not: Medine'ye gidene kadar salavat-ı şerifeleri oku ve sayısını takip et; Medine'de toplu salavat halkasına katıl.



Mümin Kadınların Süsü: Tesettür

"Mümin kadınlara da söyle, gözlerini haramdan sakınsınlar ve iffetlerini korusunlar. Dışarıda kalanlardan başka ziyaretlerini göstermesinler. Başörtülerini yakalarının üzerinden bağlasınlar. Kocaları, babaları, kocalarının babaları, kendi oğulları, kocalarının oğulları, erkek kardeşleri, erkek kardeşlerinin oğulları, kız kardeşlerinin oğulları, başka kadınlar, hizmetlerinde bulunan köleleri ve cariyeleleri, cinsel arzusu bulunmayan erkek hizmetçiler, kadınların cinselliklerinin farkında olmayan çocuklar dışında kimseye süslerini göstermesinler. Yürürken, gizledikleri süsleri bilinsin diye ayaklarını yere vurmasınlar. Ey müminler, hepiniz Allah'a tövbe edin, umulur ki kurtuluşa erersiniz "

Nûr suresi 24:31



Değerli Kardeşim

Artık seninle umre yoldaşı ve dert ortağıyız. Yukarıdaki tesettür ayetini okudun. Tesettürüne umrede dikkat ettiğin gibi eminim yaşadığın yere döndüğünde de dikkat edeceksin. Şayet tesettürlü değilsen ve ileride başını örtmek istiyorsan ve bunu nasıl yapacağını, buna nereden başlayacağını vs. bilemiyorsan uygulamak için bu bölümden faydalanabilirsin.


Tesettür hiç şüphesiz Allah'ın emri. Hem kadın hem de erkek üzerine farz olmakla birlikte kişinin Allah'a karşı olan görevini hatırlatır. Biz Onun emri üzerine tesettüre gireriz. O istediği için tesettürlüyüzdür. Tesettür ayrıca kişinin nefisini, isteklerini ve şeytanın tuzaklarını elinin tersiyle itmesi demektir. Tesettür kişinin hem saygınlığını hem de kendisini korur. Unutma ki değerli kardeşim, tesettür bir ibadettir. Düşünsene lütfen, dışarıda tesettürlü olarak gezdiğin her dakika için ayrı bir sevap alıyorsun. Sence de bu çok muhteşem değil mi? Eğer kafanda soru işaretleri varsa bunu sana yardımcı olabilecek ablalarla masaya yatır. Onlara hem sorularını sorabilirsin hem de onlarla endişelerini paylaşabilirsin.

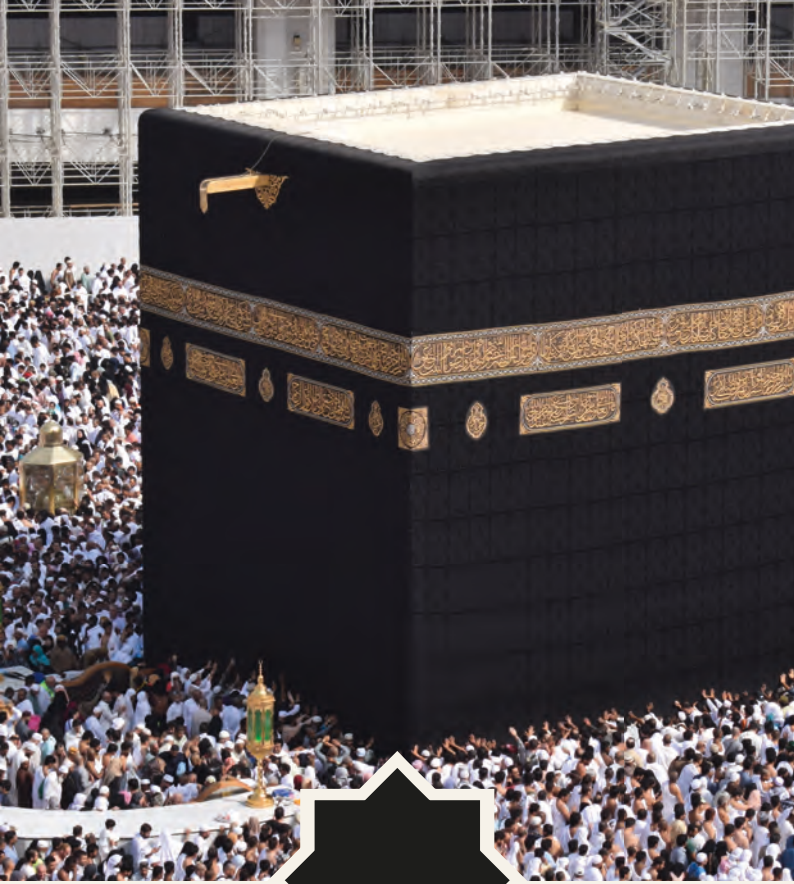
Mümin Kadınların Süsü: Tesettür



Benim güzel umre yoldaşım, tesettür senin güzelliğini kısıtlamaz. Aksine sana verilen bu güzelliği, sınırlar içine alarak güvenliğini temin eder. Hem ruhi hem de bedenî açıdan sana fayda sağlar. Hadi gel sen de ahiretine yatırım yap ve umrede bizimle tesettür töreninde buluş.

Tesettüre dair niyetlerim ve notlarım:





MEKKE

Burası Sevr Mağarası

Burası Sevr mağarası,
Sır menzili burası...
Işığı karanlıktır;
Ve sessizlik, nârası.
Deliğinde perdedar,
Bir örümcek tuğrası.
Mağarada gizlendiler.
Boşuna izlendiler.

Burası Sevr mağarası,
Sır menzili burası.
Ebubekir zikirde,
Kalbini yuğurası.
Kalbinde nakış nakış
Nur yüzün hatırası
Zikirde Ebubekir;
Onun emriyle zikir.

Burası Sevr mağarası,
Sır menzili burası,
Yüce Allah isminin,
Kalp içinde mecrası;
Ötesi ötelerin,
Verâların verâsı...
Sevr mağarası ilk eşik;
Bâtın ilmüne beşik.

Burası Sevr mağarası,
Sır menzili burası.
Zikir, zikir, hep zikir;
Büyük vîsal, sonrası.
Ebubekir'e teslim,
Onun gönül mirası
İşte ebedi kanun:
İç ve dış, her şey Onun...

Necip Fazıl Kısakürek



Su Gibi Aziz Olan Üç Kadın - Zemzem (1/4)

Her canlı sudan yaratılmıştır ve tüm bu canlılar hayatlarının devamı için suya ihtiyaç duyarlar. Bu bakımdan her zaman her medeniyette her toplumda her iklimde insanların ilk aradığı hep su olmuştur. Ne altın aramışlardır ne para. Ama su ama su... Hacc suresinin 5. ayeti bu durumu destekler: “Yeryüzünü görürsünüz ki kupkurudur. Fakat biz ona su indirdiğimiz zaman harekete geçer, kabarır ve her bitkiden çift çift yetiştiririz.”

Bunun yanı sıra Kur’ân-ı Kerîm’in birçok yerinde tekrarla suyun ne kadar büyük bir nimet olduğuna örneğin, kış mevsimi ile ölen tabiatın tekrardan bahar mevsiminde dirilebilmesi için yağın yağmurların önemine işaret edilir. Ayrıca Peygamber Efendimiz Medine’ye hicret ettiğinde ilk yaptığı, şehirdeki içme suyu problemini çözmek olur ve imkânları dâhilinde Rûme Kuyusu’nun özel mülkiyetten çıkartılarak kamulaştırılması üzerine çalışır.



Allah Resulü ilk önce kuyuyu sahibinden satın almak ister fakat kuyunun sahibi olan Yahudi, başka bir malının mülkünün olmadığını ve ailesini bu kuyu sayesinde geçindirdiğini söyleyerek teklifi kabul etmez.

Peygamber Efendimiz bu durumun peşini bırakmaz ve kuyuyu satın alacak bir sahabe arar ve “Kim Rûme Kuyu’sunu halka bağışlamak üzere satın alırsa, ona cennette misli verilecektir.” der. Bunu duyan Hz. Osman 40 bin dirhem vererek kuyuyu küçük bir servete satın alır ve halka bağışlar. Hz. Osman’ın takdire şayan davranışı için Peygamber Efendimiz bu ilk su vakfı için; “Osman’ın sadakası ne iyi bir sadakadır.” demiştir.



Su Gibi Aziz Olan Üç Kadın – İslam'da Suyun Önemi (2/4)

Suyun önemini daha iyi kavrayabilmek için İslam tarihinin geçmiş sayfalarını çevirmemizde fayda var. İslam tarihinde su; sadece kullanılan ve tüketilen bir sıvı olmamış birçok boyutlu kullanılmıştır. Örneğin çeşmeler, sebiller, selsebiller, fiskiyeli havuzlar, suluklar, şadırvanlar, sarnıçlar, kuyular, hamamlar ve köprülerle şehrin içerisinde tabiatın hareketli ve hür havasını süsleyen bir temaşa unsuru olmuş ve su sesiyle terapi yöntemi uygulanmaya başlanmış. Su medeniyeti olarak da bilinen Selçuklu ve Osmanlı medeniyetlerinin suya verdikleri ehemmiyet kadar hiçbir medeniyetin önem vermediği aşikârdır.

Teslimiyet örneği gösteren herkes için Allah Teâlâ tarafından bir hediye olarak gönderilen su, hiç şüphesiz zemzem suyudur. Bu suya ilk nail olan Hz. İbrâhim'in eşi Hâcer annemizdir. Hikâyeyi az çok hepimiz biliriz. Hz. İbrâhim toprağın suya hasret kaldığı, ekin bitmeyen, kervan geçmeyen, kuş uçmayan, ucsuz bucaksız bir vadiye eşi Hâcer'i ve oğlu İsmâil'i yapayalnız bırakır ve gi-

der. Hâcer validemiz bunun sebebini sorunca da Allah'ın bir buyruğu olduğunu öğrenir ve büyük bir teslimiyet örneği göstererek: "O emrettiyse, O bizi zayi etmez." der. Binlerce yıldır dilden dile ulaşan bu olay günümüze kadar gelmiş hatta o kadar ki çocuğu için bir annenin çırpınışını Cenâb'ı Hakk yıllar boyu süre gelen bir ibadet hâline getirmiştir. (Zemzem nasıl çıktığına dair iki rivayet vardır. Bir rivayete göre İsmâil'in sağ topuğunun vurduğu yerden zemzem çıkar. Diğer bir rivayete göre ise Cebraîl kanadıyla vurur, yerden su fişkirir ve anne oğul suya kavuşarak tekrardan hayat bulurlar.)

Dört bin yıldır hiç kesilmeden ve eksilmeden insanların su ihtiyacını gideren zemzem öyküsü bir anne ile başlar ve Zübeyde Hatun'dan sonra Osmanlı'nın izleriyle devam ederek yine bir kadınla anılır... Su gibi aziz olan bu üç kadından birincisi suyu bulan Hâcer annemizdir, ikincisi Abbasi Hükümdarı Harun Reşid'in eşi Zübeyde Hatun'dur. Zübeyde Hatun miladi 780 yılında 40 km uzunluğunda bir su yolu/kanalı yaptırır. Bu su yolu kendi adı ile günümüze kadar anılmıştır. Üçüncüsü Kanuni Sultan Süleyman ve Hürrem Sultan'ın kızı olan Mihrimah Sultan'dır. Mimar Sinan'a bu su yolunu tamir ettirerek 'Mekke Su Yolu'nu yaptırır.



Yeryüzünün En Kutsal Mekânı: Kâbe



Bizlere Hz. İbrâhim ve Hâcer'i hatırlatan, Efendimizin doğup büyüdüğü, Kur'an-ı Kerim'in yeryüzünü şerefleştirdiği, Müslümanların hicrete zorlandığı kutsal şehir Mekke hakkında ne biliyoruz? Birçoğumuzun hasretle kavuşmayı beklediği Mekke'yi gel birlikte tanıyalım.

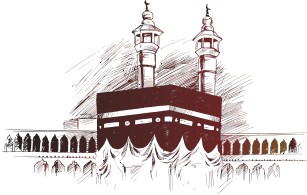
Mekke kentinin yüz ölçümü 850 km²'dir. Suudi Arabistan'ın 3. büyük şehri olmasıyla birlikte yaklaşık 1,5 milyonluk nüfusa ev sahipliği yapmaktadır. Ayrıca her yıl yüz binlerce insanı ağırlamaktadır.

İklim olarak çöl iklimine sahip olan Mekke'de yıl boyu yüksek dereceler hâkimdir. Kış aylarında sıcaklık biraz düşse de ortalama sıcaklık gece 17 °C, gündüz 25 °C'yi bulur. Sıcaklık yaz aylarında 40 °C ila 45 °C derece arasındadır. Kurak olmasına rağmen kasım ve ocak aylarında Mekke'ye az miktarda yağmur yağabilir. Dolayısıyla umreye gideceğin mevsime göre kıyafetlerini seçmekte fayda var.

Mekke kenti Kur'an'da birçok yerde farklı isimlerle anılmaktadır. Bunlardan en tanınanı Fetih suresinin 24. ayetinde geçen Mekke ismidir. Mekke, şehirlerin anası (Ümmü'l-Kurâ, En'am suresi 6:92), güvenilir belde (el-Beledü'l-Emîn, Tin suresi 95:3) ve ev (Bekke, Âl-i İmrân suresi 3:96) olarak zikrediliyor.

Yeryüzünün ilk mabedi ise Kâbe'dir. Kâbe de Mekke'nin ortasında yer alır. Efendimiz hayatının yarım asrını yani 52 yılını burada geçirmiştir. Medine'ye hicretinden sonra ise Mekke'ye yalnızca 4 defa gelebilmiştir.

- 1 Birinci** gelişi 629 yılında gerçekleşmiştir. Hudeybiye Antlaşması'ndan bir yıl sonra. Yani hicretin 7. yılında kaza umresi için.
- 2 İkinci** gelişi Mekke'nin fethi içindir. Yani 630 yılında, hicretin 8. yılıdır.
- 3 Üçüncü** gelişi yine 630 yılındadır. Hudeybiye Gazvesi'nden sonra umre yapmıştır.
- 4 Dördüncü** gelişi ise 631 yılında Veda Haccı içindir.



Birçok kaynakta ve kitaplarda Kâbe için Mescid-i Harâm diye zikredildiğini biliyoruz. Ancak tam olarak Mescid-i Harâm ne anlama geliyor biliyor musun? Mescid-i Harâm, Kâbe'nin içinde bulunduğu alanı çevreleyen büyük mescide verilen isimdir. Hürmet ve saygı gösterilmesi gereken mescit anlamına geldiğinden böyle anılır.

Kâbe'nin çevresini biraz incelediğimizde birçok önemli mekânı görebiliriz. Örneğin Cennetü'l Mualla Mekke'nin en eski mezarlığıdır. Kâbe'ye yaklaşık 2 km uzaklıktadır. Burada Efendimizin eşi Hz. Hatice, dedesi Abdulmuttalib ve amcası Ebû Tâlib yatmaktadır. Ayrıca Efendimizin oğlu Kasım ile Abdullah'ın da mezarları buradadır. Cennetü'l Mualla'da mezar taşı veya türbe gibi yapılar bulunmuyor.

Burası ile ilgili Efendimiz "Bu kabristan ne güzeldir!" (Müsned, I, 367; Fâkihî, IV, 50) diye buyurmuştur. Bir rivayete göre ise Efendimiz Mekke'nin fethinde peygamber sancağının ve çadırının Hz. Hatice'nin kabrinin bulunduğu bölgeye kurulmasını istemiştir.

Uzun bir zaman Mekke'ye hasret kalan Efendimiz,

Kâbe'yi selamlamadan evvel önce Hz. Hatice'nin kabrini ziyaret ederek ona olan vefasını göstermiştir. Mekke'de imkânı olan Cennetü'l Mualla'ya ziyaret gerçekleştirebilir. İmkânı olmayan ise orada yatanları hayır dualarla yâd edebilir.

Sorularla Kâbe

Bu bölüm Kâbe'yi daha iyi tanımanıza ve anlamana zemin hazırlayacak. Hadi gel beraber soruları ve cevaplarını okuyalım. Anlamadığınızı veya merak ettiğinizi not al ki daha sonra grup hocana bunu sorabileceğiniz.

Kâbe ne anlama geliyor?

Kâbe'nin ismi Arapçadan ka'b kökünden gelir ve sözlükte "dört köşeli veya küp şeklinde olmak" anlamındadır. Dolayısıyla Kâbe "küp şeklinde nesne" demektir. Bu tabir Kur'ân-ı Kerim'de de geçiyor (Mâide suresi 5:95,97). Bunun dışında en çok "Beytullah" yani Allah'ın evi olarak da zikrediliyor.



Kâbe'nin içinde ne var?

Kâbe dört köşeli oda görünümünde bir yapıdır ve içi boştur. İçi mermerle kaplı olan Kâbe'nin ortasında üç ağaç direk mevcuttur. Ayrıca Efendimizin namaz kıldığı yer seccade şeklinde bir mermerle belirlenmiştir. İslam öncesi dönemde Kâbe'nin içinde ve etrafında 360'a yakın put mevcutmuş. Bunların arasında en büyüğü ve meşhuru Hübel putuymuş. Kırmızı akikten yapılmış, insan şeklindeki bu put ve diğerleri Efendimiz tarafından Mekke'nin fethinde "Hak geldi, batıl zail oldu, muhakkak ki batıl yok olup gidicidir." (İsrâ suresi, 17:81) ayeti eşliğinde yıkılmıştır.



Kâbe'nin içinde namaz kılmış sevabı nasıl alınır?

Kâbe'nin kapısı umreciler ve hacılar için kapalıdır. Geçmişte belli günlerde ziyaretçilere açılmış olsa da günümüzde içine sadece özel misafirler girebilmektedir. Sene de iki kez, şaban ve zilkade aylarında Kâbe'nin içine girilip temizliğinin yapıldığı biliniyor. Kâbe'nin içerisinde namaz kılmış sevabını almak istersen Hicr-i İsmâil'de namaz kılabilirsin. Bunun için Hz. Âişe şöyle rivayet etmiştir: "Ben Kâbe'nin içine girip orada namaz kılmayı çok arzuluyordum. Bunun üzerine Allah Resulü elimden tutup beni Hicr-i İsmâil'e koydu ve 'Kâbe'ye girmek istediğin zaman Hicr-i İsmâil'de namaz kıl. Çünkü Hicr-i İsmâil, Kâbe'den bir parçadır. Senin kavmin Kâbe'yi (tekrar) bina ettikleri zaman daraltıp Hicr-i İsmâil'i ondan çıkardılar.' diye buyurdu." (Tirmizî, Hac, 48; Nesâî, Hac, 128) Ancak şöyle bir gerçek var: Kâbe çok kalabalık olduğundan ve izdiham endişesi yaşanabileceğinden ısrarla Hicr-i İsmâil'de namaz kılmak veya Kâbe'ye dokunmaya çalışmak güvenlik açısından doğru olmayabilir. Hem kul hakkına girmemek hem de azami bir şekilde dikkatli davranabilmek adına uzaktan Kâbe'yi seyretmek veya namaz kılmak daha uygun olabilir.



Hadis-i şerifte geçen Hicr-i İsmâil olarak tanımlanan yer neresidir?

Hicr veya Hic-ri İsmâil olarak bilinen yer, Kâbe'nin bir parçası kabul edilen yarım daire şeklindeki bölümdür. Rivayetlere göre bu kısım Hz. İbrâhim ve Hz. İsmâil Kâbe'yi inşa ederken Kâbe'ye dâhildi. Yıllar içerisinde de yangın ve sel baskınları sonucunda yıkılan Kâbe, 605 yılında Mekkelilerin yardımıyla tamir edilmiş ve malzemenin azlığından dolayı Kâbe'nin yapımı daha küçük tutulmuştur. Bu vesileyle Hicr-i İsmâil kısmı göğüs hizasında bir duvarla (Hatîm) çevrilerek Kâ- be'nin dışında bırakılmış ve Kâbe'den olduğu anlaşılın diye burası taşla döşenmiştir. Bu nedenle Kâbe tavaf edildiğinde Hatîm kısmının dışından tavaf edilir ve bu kısma ayakkabı ile basılmaz. Ayrıca Hz. İsmâil ve Hz. Hâcer'in kabirlerinin burada olduğu da rivayetler arasındadır.

(Bkz. A.J. Wensinck, "Kâbe" maddesi, İA., VI, 6-7; Eyyüb Sabri, Mir'atü'l-Haremeyn, İstanbul, I, 1301).

Kâbe'yi ilk kim inşa etmiştir?

Kâbe'nin ilk defa ne zaman ve kimin tarafından yapıldığı konusunda âlimler farklı görüşler beyan etmiştir. Kur'ân-ı Kerîm'de Hz. İbrâhim ve Hz. İsmâil tarafından inşa edildiği sabittir.

"İbrâhim, İsmâil ile Beytullah'ın (Kâbe'nin) temellerini yükseletiyor." — **Bakara suresi 2:127**

İslami genel görüşe göre, Hz. İbrâhim ve Hz. İsmâil'in öncesinde Kâbe ilk olarak Hz. Âdem tarafından yapılmıştır. Yıllar içerisinde ondan geriye sadece temellerinin kaldığı ve sonra Hz. Şit tarafından yeniden inşa edildiğine inanılır. Nuh Tufan'ından sonra yeri kaybolan Kâbe'nin, Allah'ın görevlendirmesiyle Hz. İbrâhim ve Hz. İsmâil tarafından yeniden inşa edildiği kabul edilir.





Kâbe'nin hemen yanında ortaya çıkan zemzem suyu, hangi annemizin dualarının icabı olarak bizlere hediye edildi?

Mekke henüz suyun dahi bulunmadığı, ıssız bir vadi iken, Hz. İbrâhim Allah'ın emri doğrultusunda Hz. Hâcer ve oğlunu kimsenin bulunmadığı bu yere bırakıp geri döner. Erzâkının bitmesiyle çaresiz kalan Hz. Hâcer oğlunun susuzluktan ölmesinden endişe eder ve Safâ ile Merve tepeleri arasında çaresizlikten yedi defa gidip gelir. Yol boyu dualar eden ve bu imtihan karşısında teslimiyet gösteren ve Allah'tan yardım isteyen Hz. Hâcer'e Allah Teâlâ tarafından rahmet kapıları açılır. Hz. İsmâil'in ayaklarının altından zemzem suyu fışkırır. Bu mucize karşısında şaşırın ve Allah'a şükreden Hz. Hâcer, suyun dağılmaması için etrafını toprakla çevirir.

Konuyla ilgili Efendimiz, "Allah İsmâil'in annesine rahmet etsin. Eğer suyun önünü kapamasaydı zemzem akıp giden bir ırmak olurdu." demiştir.

Müsned, I, 347; Buhârî, Enbiyâ, 9

Hz. Hâcer'in Safâ ile Merve tepeleri arasında su arayışını, bizlerde bugün hac ve umre esnasında "say" uygulamasıyla yâd ediyoruz.

Bakara suresi 2:158; Buhârî, Enbiya, 9

Zemzem suyu için Efendimiz şifalı olduğunu şu hadis ile rivayet etmiştir: "Zemzem ne niyetle içilirse o yararı sağlar."

İbn Mâce, Menasik, 78

Ebrehe 570 yılında Kâbe'yi yıkmak için yola çıkmış ve askerleri Abdülmuttalib'in hayvanlarını çalmıştır. Ebrehe ile görüşmeye giden Abdülmuttalib ondan develerini geri istemiştir. Sence bu duruma şaşırın Ebrehe'ye Abdülmuttalib hangi cevabı vermiştir?

Abdülmuttalib'in akılda kalan cevabı: "Ben develerimin sahibiyim. Kâbe'nin de bir sahibi ve koruyucusu vardır. Elbette onu koruyacaktır." olmuştur.





Ebrehe ve ordusu Allah'ın yolladığı kuşlarla yerle bir olmuşlardır. Fil suresine de adını vermiş olan bu olayda geçen kuşların adı nedir?

Fil Vakası, Efendimizin doğumundan 52 gün önce Kâbe'yi yıkmak için filleriyle birlikte Mekke'ye gelen Ebrehe ve ordusunun Allah tarafından gönderilen ehabil kuşları vesilesiyle planlarının boşa çıkarıldığı ve yerle bir edildiği hadisedir. Bu olay Kur'ânı Kerim'de Fil suresinde konu edilmiştir.

- أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ ○ أَلَمْ يَجْعَلْ لَكُمْ فِي تَضَلِيلٍ ○
وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَابِيلَ ○ تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ مِّن سِجِّيلٍ ○
فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَّأْكُولٍ ○

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla.

Rabbin fil sahiplerine neler etti, görmedin mi?

Onların kötü planlarını boşa çıkarmadı mı?

Onların üstüne ehabil kuşları gönderdi.

O kuşlar, onların üzerlerine pişkin tuğladan yapılmış taşlar atıyordu.

Böylece Allah onları yenilip çiğnenmiş ekine çevirdi.

Hangi sahâbî Müslüman olduktan sonra Müslümanlar Kâbe'nin yanında açıktan namaz kılmaya başladılar?

Abdullah bin Mes'ûd şöyle demiştir: "Hz. Ömer'in Müslüman olması bir fetih, hicreti bir yardım, halifeliği de bir rahmet idi. Ömer Müslüman oluncaya kadar Kâbe'nin yanında açıktan namaz kılamadık. O Müslüman olunca Kureyş müşrikleriyle mücadele etti, onlar da bizi serbest bıraktılar. Böylece orada namaz kılabilirdik." (Heysemî, IX, 62-63)

Hz. İbrâhim'in ayak izi Kâbe'de mi saklı?

Efendimiz "Rûkn (Hacerü'l Esved) ve Makam-ı İbrâhim cennet yakutlarından iki yakuttur. Eğer Allah onların aydınlıklarını (ziyasını) gidermemiş olsaydı doğu ile batı arasını sürekli aydınlatırlardı." diye buyurmuştur (Tirmizî, Hac, 49). Makam-ı İbrâhim, Mescid-i Harâm'ın içerisinde, Kâbe'nin hemen bitişiğinde Hz. İbrâhim'in ayak izlerinin bulunduğu kabul edilen taşın olduğu yerdir. Hz. İbrâhim Kâbe'yi inşa ederken bu taşın üzerine çıkmış ve duvarları örmek için iskele olarak kullanmıştır.



Su Gibi Aziz Olan Üç Kadın – Mekke Su Yolu (3/4)

Harun Reşid'in eşi Zübeyde Hatun gördüğü garip bir rüyanın etkisi ve güzel bir yorumu üzerine Mekke-i Mukaddereme'ye Haneyn tarafından su getirir ve Mekke'den Arafat'a kadar su kanalları döşettirir. Su artık Müzdelife'den mukaddes beldelere kadar çeşmelerden akar. Sultan Reşid tüm hacıların su ihtiyacını karşılamak için yüz bin altın harcar. Zübeyde Hatun ise tüm bunların yanı sıra han, hamam, imarethane ve şifahane gibi daha pek çok hayır müessesesi inşa ettirir.

Osmanlı devrinde ise hayır ve hasenat ile birbirleriyle yarışan saray hanımları, vezir eşleri, vali ve zengin olan diğer hanımlar tüm mallarını ve mülklerini vakıflaştırılmış ve servetleriyle insanlara faydalı olmaya çalışmışlardır. Bu hanımlar cami, hastane ve daha birçok sosyal müessese ve yapıtlar yaptırmışlardır, Kanuni Sultan Süleyman ve Hürrem Sultan'ın kızı Mihrimah Sultan gibi.

Mihrimah Sultan, Peygamber Efendimizin şefaatinin kazanmak için kendi adına bir vakıf kurar ve buraya gelen hayırlar ile mübarek topraklarda hizmetini sürdürür. 1560'lardan sonra sel ve kum fırtınaları sebebiyle Zübeyde Su Yolu kullanılamaz hâle gelir. Mekke şerifi, İstanbul'a göndermiş olduğu bir rapor ile su yollarının tamir edilmesini talep eder. Sultan Süleyman, Mekke kadısı olan Abdülkâdir İbn Ali Mağribî'yi ve Cidde mutasarrıfı Hayreddin Bey'i bir heyetle su yollarının onarım hasarını ve harcamaların tespitini yapmaları için görevlendirir.

(Devamı sayfa 45'te.)





Dağlar:

Hira ve Sevr Mağarası

Değerli umre yoldaşım!

Seninle çıktığımız bu yolculukta İslam tarihinde önem arz eden mekânları da ziyaret edeceksin. Bunlardan biri hiç şüphesiz Nur Dağı'nda bulunan Hira Mağarası, diğeri ise Sevr Mağarası'dır. Bu iki mağara da Efendimizin hayatında bir dönüm noktasıdır. Gel birlikte o mağaralarda ne olduğunu hatırlayalım.



Hira Mağarası

“Cebelü'n Nur” olarak da bilinen Nur Dağı, Mekke'ye üç mil uzaklıkta bir dağın adıdır. Ona bu adın verilmesinin sebebi ilk vahyin geldiği mekân olmasıdır. Hz. Peygamberimiz genç yaşlarında, bilhassa 35 yaşından sonra, Hira Mağarası'na çekilir, orada günlerce kalır ve tefekkür ederdi. (Tefekkür, herhangi mesele hakkında düşünme ve derin düşüncelere dalmak demektir.) Mekkelilerin Allah'a ortak koşmayla, ahlaksızlıklarla ve zulümle dolu hayatından uzaklaşarak, kendi hâlinde kullukla meşgul olur, tefekkür ederdi. 40 yaşında ise Hz. Cebraîl'in vasıtasıyla Alak suresinin ilk 5 ayeti nazil olmuş, “oku” emriyle şereflenmiş ve peygamberlikle müjdelenmiştir.



Dağlar:

Hira ve Sevr Mağarası

Sevr Mağarası

Miladi 622 yılında müşriklerin tuzağından uzaklaşmak için Efendimiz sadık dostu Hz. Ebû Bekir ile Medine'ye hicret etme kararı alır. Bu ikili yolculukta onları takip edenlerden korunmak amacıyla Sevr Mağarası'na sığınır ve üç gün burada gizlenirler. Bu mağara, Nur Dağı'nın tam tepesinde bulunur ve en fazla üç kişinin sığacağı kadar bir alanı vardır. Onları takip edenler mağaranın hemen başına kadar gelirler. Hz. Ebû Bekir telaşa kapılır ve "Ey Allah'ın Resulü eğilip baksalar bizi görecekler." der. Bu olay Kur'an'da şöyle zikredilir: "Siz peygambere yardımcı olmasanız da önemli değil. Nitekim inkârcılar onu, iki kişiden biri olarak yurdun- dan çıkardıklarında Allah ona yardım etmişti: Hani onlar mağaradaydılar; arkadaşına 'Tasalanma Allah bizimle beraberdir' diyordu. Derken Allah ona kendi katından bir güven duygusu indirdi, sizin göremediğiniz askerlerle onu destekledi ve inkârcıların sözünü değersiz hâle getirdi. Allah'ın sözü ise en yücedir.

" Çünkü Allah mutlak galiptir, hikmet sahibidir."

Tevbe suresi 9:40



Sevr veya Hira Mağarası'na çıkmak umre ibadetinin bir parçası değildir. Ancak tefekkür etmek ve Efendimizin mücadelesini anlamak için oldukça önemlidir. Nitekim bu mekânlar tarihî anlara şahit olmuştur. Biz de Efendimiz gibi "Tasalanma. Allah bizimle beraberdir." diyebiliyor muyuz? En çaresiz anımızda Allah Teâlâ aklımıza geliyor mu?



Tefekkür



Efendimizin bize sünnet olarak bıraktığı ibadetlerden biri de tefekkür etmektir. Kur'ân-ı Kerîm'de birçok ayette "Siz hiç düşünmez misiniz?" (**Enbiyâ suresi 21:7**) diye sorulur. Çünkü insanı diğer yaratılmışlardan ayıran en belirgin özelliği düşünme kabiliyetinin olmasıdır. Peki senin Hira'n neresi?

Allah'ı andığın



Tefekkür ettiğin



Kendini hesaba çektiğin yer neresi?



Tefekkür edebileceğin yerler:

- ✿ Evde sessiz bir odada Okula veya işe giderken
- ✿ Ormanda, parkta veya yolda yürüyüş yaparken
- ✿ Uyumadan önce
- ✿ Namazlardan sonra
- ✿ Teheccüd vakti
- ✿

Tefekkür edebileceğin konular:

Kâinat

- ✿ Bitkiler
- ✿ Su ve toprak
- ✿ Rızık
- ✿ Gökyüzü
- ✿ İnsan
- ✿ Âlem
- ✿

"Onlar ayakta, oturarak ve yanları üzerine yatarken Allah'ı anarlar, gözlerin ve yerin yaratılışı üzerinde tefekkür ederler (düşünürler). Rabbimiz (derler), bunu boş yere yaratmadın, sen yücesin, bizi ateş azabından koru."

Âl-i İmrân suresi, 3:191



Tefekkür

Tefekkür edebilmek için kendimize sorabileceğimiz bazı sorular:

1 gün içerisinde ne yapabilirim?

Nefsime nasıl hesaplaşabilirim?

Bana bu hayatı bahşeden Rabbime şükrümü en güzel şekilde nasıl arz edebilirim?

Rabbimin nimetlerini Onun yolunda nasıl harcayabilirim?

Namazlarımı düzenli ve huşu içerisinde nasıl kılabilirim?

İbadetlerime vakit ayırabilmek için ne yapabilirim?

Bugün ilim öğrenmek için ne yapabilirim?

Kur'ân-ı Kerîm okumak için nasıl bir plan yapmam gerekir?

Allah'ın selamını yayabiliyor muyum?

Kul hakkına girmemek için neye dikkat edebilirim?

Kendime nasıl çekidüzen verebilirim?

Sevdiklerimin gönlünü almak için ne yapabilirim?

Ailem ile güzel ve bereketli vakit geçirebilmek için ne yapabilirim?



Değerli Umre Yoldaşım,

Bu sorulara vereceğin cevap ile kendi iç muhasebeni yapmış olursun. Unutma ki tefekkür Allah'ın yarattıklarını düşünüp onlardan ibret alman demektir. Allah'ın kudretini ve rahmetini görmeyi demektir.

"O Allah ki, yeryüzünü enine boyuna yayıp genişletti, oraya yerinden oynatılamaz dağlar yerleştirdi, nehirler akıttı ve orada her bir ürünü çiftler çiftler yetiştirdi. O, sürekli olarak geceyi de gündüze bürüyüp duruyor. Doğrusu bütün bunlarda, sistemli düşünebilen kimseler için nice deliller, alınacak nice dersler vardır." ————— **Ra'd suresi, 13:3**



Su Gibi Aziz Olan Üç Kadın – Su Yolunun Onarımı (4/4)

Mekke kadısı su yollarının tekrardan onarılması ve yapılacak yeni kanalların inşası için 30 bin altın gereklği olduğunu gösteren bir rapor hazırlayarak Sultan'a sunar. Bunu duyan Mihrimah Sultan devlet hazinesine dokunulmasını istemez ve söz konusu paranın iki katına yakın bir miktarı hazırlar. Mısır'ın eski defterdarı İbrahim Bey, Arafat'ta şantiye kurdurarak 400 kadar mühendis, usta ve amele çalıştırır. Çalışmalar 1563'te başlar ve 1573'e kadar sürer. Onarımın bitmesiyle Müftü el'Hüseynî tarafından bir açılış merasimi düzenlenir ve Osmanlı Devleti'ne dualar edilir.

Onarım süresince Arafat ile Mekke arasındaki kayalık tepeler tamamen delinerek su, şehrin merkezine getirilir ve başka kaynaklar da eklenerek su, çeşmeler vasıtasıyla şehrin yani Mekke'nin her tarafına ulaştırılır. Zübeyde Su Yolu onarılırken diğer bölgeler de unutulmaz.

Zira Zübeyde Su Yolu sadece Arafat'a kadar getirilmiş ve böylece Osmanlı tarafından tamir edilen su kanalları ve çeşmeler, yakın zamana kadar milyonlarca insan tarafından kullanılmış ve ihtiyaçları giderilmiştir.

Asırlar öncesi zemzeme atfedilen manevi değer günümüze kadar hiçbir şekilde azalmadan devam ediyor. Dünyanın dört bir yanına şifa kaynağı olarak gönderilen zemzem suyu, dolum tesislerinde günde 5 milyon metreküpü buluyor. Hac görevini yerine getirmek için mukaddes topraklara gelen hacı adayları ve umreciler, zemzemi Kâbe'deki zemzem kuyusuna 5 km mesafede bulunan dağıtım ünitesinden otomatik olarak pompalanıp durdurulan merkezden temin edebiliyor veya doğaya Kâbe'de akan musluklardan da içebiliyorlar.





MEDİNE

Sakin terk-i edepten (Naat)

Şair Nâbi bir heyetle beraber hacca gider. Medine-i Münevver'e yaklaştıkları zaman heyetteki bir paşanın ayağını uzatıp yattığını görür ve seslice şu beyti okur:

Sakin terk-i edebden gûyi mahbub-i Hüdâ'dır bu.
Nazargâh-ı ilâhidir makâm-ı Mustafâ'dır bu. Habib-i
kibriyâ'nın hâbgâhıdır fazilette,
Tefevüğü kerde-i arş-ı cenâb-ı kibriyâ'dır bu.
Murââtı edeb şartıyla Nâbi gir bu dergâha, Metâf-ı
kudsîyan'dır, Büsegâh-ı enbiyâ'dır bu.

Manası:

Peygamberimizin beldesine girerken edepsizlikten sakın.
Çünkü burası Nazargâh-ı İlâhidir, Makâm-ı Mustafâdır.
Bu makam Habib-i Kibriyâ'nın istirahat ettiği yerdir.
Fazilet bakımından Arş-ı Âlânın dahi üstündedir.
Ey Nâbi, bu dergâha edebe riayetle gir. Çünkü burası;
Enbiyâ'nın yüz sürdüğü, rûhâniyetin tavaf ettiği yerdir.



Hicret Vatani: **Medine**

Efendimize kucak açan ve yardım elini uzatan şehrin adıdır Medine. Efendimizin hicret vatanıdır. İslam devletin başkenti ve Kur'an'ın yarıdan fazlasının nazil olduğu şehirdir. O nurlu şehirde Efendimiz yatmaktadır. Ravza-i Mutaħhara, yani ahirete açılan dünya penceresi oradadır. Dünyada cennet bahçesi diye nitelendirilen başka hiçbir yer yoktur. Hz. Ebû Bekir, Hz. Osman, Hz. Ömer ve daha binlerce sahabî Cennetü'l Bakî'dedir. Hz. Hamza'nın da bulunduğu 70 şehit, Uhud Dağ'ının eteğindedir. Mescid-i Kibleteyn, Mesâcid-i Seb'a ve Mescid-i Kuba'ya ev sahipliği yapar. Medine anlatmakla bitmez. Medine'de insanın içi huzur dolar, dinlenir ve Efendimizi ziyaret ederek ölü ruhlarımız dirilir.

Bu kutlu şehir hakkında Efendimiz şöyle buyurmuştur: "Medine, İslam'ın kubbesi, imanın yurdu, hicret mahalli, helal ve haramın açıklandığı makamdır." (Terğib, 2:228) Mekke'de olduğu gibi bu şehirde de hâl ve hareketlerimize dikkat edelim. Efendimizin beldesine girerken edepsizlikten sakınelim. Çünkü burası Makâm-ı Mustafâ'dır. Bu makam Habibi Kibriya'nın (Allah'ın sevdiği kulunun) istirahat ettiği yerdir.





Mescid-i Nebevî:

Mescid-i Nebevî, Resûlullah (s.a.v.)'in Medine'ye hicretinden sonra inşa ettirdiği, hem ibadet hem de devlet yönetimi için kullanılan kutsal bir mekândır. Burada, namazların yanı sıra diplomatik temaslar yapılmış, askerî ve idari kararlar alınmış, eğitim faaliyetleri yürütülmüştür. Mescid, müminlerin birlikte çalışarak inşa ettikleri ve içinde Ashâb-ı Suffa'nın ibadet ettiği bir yer olarak, İslam devletinin merkezi ve sosyal hayatın kalbi olmuştur. Ayrıca, Peygamberimiz'in kabrinin de bulunduğu bu mescit, Medine'nin en kutsal yeridir.





Asr-ı Saadet Hanımları

Asr ve saadet kelimelerinden meydana gelen bu sözcük "mutluluk dönemi, insanların en bahtiyar olduğu çağ" anlamını taşıyor. Bu dönemde Efendimiz ve sahabe yaşamıştır. Bu tabir Kur'an'ın nazil olduğu, Efendimizin ashabını terbiye üzerine yetiştirdiği, İslam'ın tebliğ edildiği ve uygulandığı zaman dilimini kapsıyor. Bu dönem özel kılan diğer unsur ise hiç şüphesiz Efendimizin o dönemde yaşıyor olmasıdır. Bu dönemde kadınların da özel konumları olmuştur. Sahabeden birçok kadın İslam adına mücadele etmiş ve bizim tahayyül dahi edemeyeceğimiz fedakârlıklarda bulunmuşlardır. Bunların birkaçını seninle paylaşmak istiyorum.

Hz. Hatice bint Hüveylid

Efendimizin ilk eşi ve iki gözünün nurudur. O bir vefa ve fedakârlık abidesidir. Efendimiz onu bir ömür unutmamış ve onun hakkında Hz. Âişe'ye şöyle demiştir: "Hayır, Vallah! Allah bana ondan daha hayırlısını vermedi. Herkes malını benden esirgerken o malını verdi. Her kapı yüzüne kapanırken, onun kapısı bana açıldı. Söyle misin ondan daha hayırlısı mı var?" (Ahmed b. Hanbel, 6:117)



Hz. Âişe bint Ebû Bekir

Hz. Âişe, ilmi, vakarı, zekâsı ve daha nice güzel özellikleriyle İslam'a hizmet etmiş bir hanımdır. Efendimizin Hz. Âişe annemiz ile ilgili onlarca hadisi vardır. Bunlardan biri de şudur: Bir sefer dönüşünde komutan olarak gidip büyük ganimetle dönen Amr b. As bunun verdiği öz güvenle: "Ya Resûlullah! İnsanlar içerisinde en çok kimi seviyorsun?" diye sormuştu. Efendimiz hiç tereddütsüz; "Âişe" demişti. Amr; "Ya Resûlullah! Ben kadınlardan demiyorum; erkeklerden kimi seviyorsun?" dediğinde; Efendimiz: "Babasını" demiştir. (Buhârî, Fedail-, Ashab, 4)



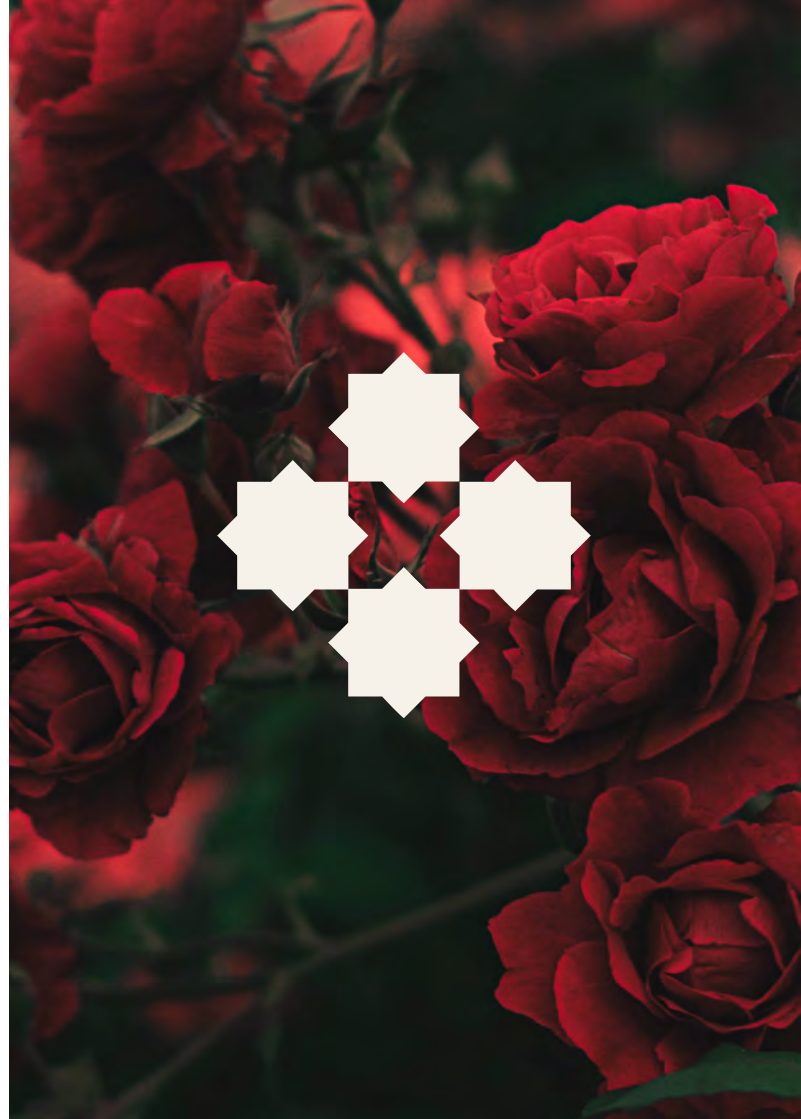


Hz. Fatıma bint Muhammed

Hz. Fatıma Ehl-i Beyt ağacının köküdür. Babasının terbiyesinde büyüyen, Hz. Ali'nin evinde daha da olgunlaşan vakar, edep, zühd ve takva sahibi bir hanımdır. Hz. Fatıma ile ilgili onlarca hadis vardır. Bunlardan biri Efendimizin onun hakkında söylediği şu sözlerdir: "Fatıma benden bir parçadır. Onu sevindiren beni sevindirmiş, onu üzen beni üzmüş olur." (Buhârî, Fedailü Ashab'ın Nebi, 12,29) Diğer bir sözünde ise şöyle demiştir: "Dünya hanımlarının en üstünleri şunlardır. İmran kızı Meryem, Firavun'un hanımı Asiy, Huveylid'in kızı Hatice ve Muhammed'in kızı Fatıma." (Tirmizî, 3878)

Hz. Zeynep bint Muhammed

Hz. Zeynep Efendimizin en büyük kızıdır. İlk iman edenlerden olan, Hz. Zeynep bu uğurda hamileyken müşriklerin saldırısı sonucu bebeğini kaybetmiştir. İman yolunda çok bedel ödeyen Hz. Zeynep hakkında Efendimiz şunu söylemiştir: "Bu benim en hayırlı kızımdır."





Bir Kardeşlik Destanı: Muâhat

Muâhat sözlükte “biriyle kardeş olma, birini kardeş edinmek” anlamına gelir. Efendimiz hicretten sonra toplumun iç dinamiklerini harekete geçirmek için bazı Mekkeli sahâbîyi önce kendi aralarında daha sonra Ensar’dan bazı kimselerle kardeş ilan ederek tarihe geçecek muâhat örneği sunmuştur.

Medine’de kardeş olan bazı sahâbîler:

Hız. Ebû Bekir Hz. Ali	●—●	Harice b. Zeyd b. Ebi Züheyr
Hız. Osman	●—●	Efendimiz
Hız. Ömer	●—●	Evs b. Sâmit
Talha b. Ubeydullah	●—●	Itban b. Mâlik
Züheyr v. Avvâm	●—●	Ubey b. Kâ'b
Ebû Ubeyde b. Cerrah	●—●	Kâ'b b. Mâlik
Sa'd b. Ebû Vakkâs	●—●	Muhammed b. Mesleme
Abdurrahman b. Avf	●—●	Sa'd b. Muâz
Said b. Zeyd	●—●	Sa'd b. Rebi
Mus'ab b. Umeyr	●—●	Rafi b. Mâlik
	●—●	Eyyûb el-Ensârî

Muhacirlere çok yakınlık gösteren Medineliler onları kendi öz kardeşleri gibi kabul etmişlerdir. Hatta Ensar’dan bazıları Muhacirleri kendi hurmalıklarına ve evlerine ortak etme noktasına kadar işi götürmek istemişlerse de Peygamber Efendimiz mülkiyet ortaklığına razı gelmemiştir. Bu nedenle muhacirler Ensar’a ait olan hurmalıklarda çalışarak emekleri karşılığında bir pay almışlardır. Enes b. Mâlik’in nakline göre Peygamber Efendimiz Bahreyn arazisini parça parça ayırıp dağıtmak üzere önce Ensar’a vermek istemiş, bunun üzerine Ensar hisselerinden feragat ederek (vazgeçerek) şöyle demişlerdir: “Ey Allah Resulü! Muhacir kardeşlerimize bunun bir mislini vermedikçe bize bir şey verme.” (Tecrid Tercemesi, X 15)

“İman edip de hicret edenler, malları ve canlarıyla Allah yolunda cihat edenler ve onları bağrılarına basıp yardım edenler birbirlerinin yâr ve yakınlarıdır. İman edip de hicret etmeyenlere gelince, göç edinceye kadar onlarla aranızdaki bağ (yakınlık) sebebiyle hiçbir sorumluluğunuz yoktur. Sizden, dinlerini korumak için yardım isterlerse, aranızda antlaşma bulunan bir topluluğa karşı olmamak üzere yardım etmeniz gerekir. Allah bütün yaptıklarınızı görmektedir.” — Enfâl suresi, 8:72



Bir Kardeşlik Destanı: Muâhat

“(Bu gelirler) Allah’ın lütuf ve rızasının peşine düşerek Allah’a ve Resulüne yardım ederlerken yurtlarından ve mallarından uzaklaştırılmış olan yoksul muhacirlerin hakkıdır. İşte onlar dosdoğru kimselerdir. Onlardan önce bu yurda yerleşmiş ve gönülden inanmış olanlar, kendilerine göç edip gelenleri severler, onlara verilenlerden dolayı içlerinde bir rahatsızlık duymazlar; ihtiyaç içinde olsalar bile onları kendilerine tercih ederler. Kim nefsinin bencilliğinden korunmayı başarırsa işte kurtuluşa erecekler onlardır.”

— Haşr suresi, 59:8-9

“Muhacirlerin ve Ensar’ın ilkleri ile onlara güzelce uyanlardan Allah hoşnut olmuştur, onlar da Ondan razıdırlar. Onlara, sonsuza dek hep içinde kalmak üzere altından ırmaklar akan cennetler hazırlamıştır. Büyük bahtiyarlık işte budur.”

— Tevbe suresi 9:100





Dünya Nimetlerinin En Tatlısı: **Hurma**

Hac ve umre denildiğinde ibadetlerin yanı sıra akla zemzem ve hurmanın gelmesi gayet doğal. Çünkü hem Mescid-i Harâm'da hem de Mescid-i Nebevî'de içecek ve yiyecek olarak zemzem ve hurmadan bol ne var? Zemzemi önceki sayfalarda anlattım. Şimdi sıra hurmada. Kur'ân-ı Kerîm'de 23 yerde hurma ağacı, hurma bahçesi, hurma kütüğü, hurma lifi ve tek hurma olarak geçiyor. Hikmetini bilemeyiz ama hurma ağaçları, bahçeleri ve meyveleri herkesin sahip olmak istediği ve arzuladığı ve kaybetmeyi göze alamadığı bir servet ve rızık olarak sayılıyor. Bakara, Ra'd ve Yâsîn surelerinde akıl sahiplerinin hurma ve hurma ağaçlarının özelliklerinden ibret almaları gerektiği anlatılıyor. Ayrıca hurmanın Allah'ın hem dünyadaki hem de cennetteki nimetleri arasında yer aldığı Rahman suresinde zikrediliyor. Ayrıca Hz. Meryem'e hurmanın sunulmasında, onun üstün bir gıda olduğuna işaret ettiğini söyleyen âlimler mevcut.

Hurmanın birçok çeşidi buluyor. Bunlardan birkaçını seninle paylaşmak istiyorum:



Acve hurması (Peygamber hurması)

Bu hurmayı Efendimizin kendi elleriyle diktiği rivayet edilir. Rengi siyahtır. Daha dolgun ve besleyicidir. Tadı yoğundur. En iyi hurma çeşidi olarak bilinir.



Hudri hurması

Koyu kahverengi, orta büyüklükte ne çok sert ne çok yumuşaktır. Orta kıvamda bir hurma çeşididir. İçi dolgun, iri ve lif oranı yüksek ve tatlılık oranı yoğundur.



Mebrum hurması

Hurma denince akla ilk gelen hurmadır. Kahverengi-kırmızı renge sahip, ince kabuklu, besleyici, özgün bir aroması olan bu hurma diri ve dayanıklı bir yapıya sahiptir. En çok umreciler tarafından tercih edilir.



Sukkari hurması

Sukkari şeker anlamına geliyor. Şeker oranı diğerlerine nazaran daha yüksektir. Açık kahverengi, orta büyüklükte, ince kabuklu ve yumuşak bir yapıya sahiptir.



Hayalimdeki Nakış

Ey nebiyy-i Muhterem, Ey güzel Nür, Ey Kerem
Ey varlıkların canı,
Ey Nebiler Sultanı...
Ey rahmet, ey hoş vefa,
Ey Cenâb-ı Mustafâ...
Ey bitmez tükenmez Nür,
Ey âlemlere huzur...
Ey Yâr, ey Sâh-ı Levlak,
Ey Dost, ey Habib-i Hak...
Ey güzeller güzeli
Ey göğün şefkat eli,
Ey Hatem'ül enbiyâ,
Ey sonu gelmez ziya,
Ey Muallim-i Kur'ân,
Ey Hazine-i irfan
Ey banisi barışın,

Ey önderi yarışın,
Ey Aşkın Padişahı,
Ey sevdiren Allah'ı
Ey Peygamber-i Zîşan,
Ey numûne-i İnsan
Ey Son Uğurlu Nebi,
Ey vefalar sahibi
Ey Semaları aşan,
Ey tâ Arş'a ulaşan.
Ey tükenmez mucize,
Ey en sevgili bize...
Ey yetimler ümidi,
Ben seninleyim şimdi.

Mustafa Necati Bursalı



KUDÜS

Mescid-i Aksâ

Mescid-i Aksâ'yı gördüm düşümde
Bir çocuk gibiydi ve ağlıyordu. Varıp
eşiğine almını koydum
Sanki bir yeraltı nehri kaynıyordu.

Gözlerim yollarda, bekler dururum
'Nerde kardeşlerim' diyordu bir ses.
İlk kiblesi benim ulu Nebi'min Unuttu
mu bunu acaba herkes.

Şimdi kimsecikler varmaz yanıma
Resul'den yoksunum, tek ve tenhayım.
Rüzgârlar silemez gözyaşlarımı
Çöllerde kayıp bir yetim vahayım.

Mescid-i Aksâ'yı gördüm düşümde
Götür Müslüman'a selam diyordu.
Dayanamıyorum bu ayrılığa
Kucaklasın beni İslâm diyordu.

Mehmet Akif İnan



Âsitâne-i Enbiyâ: Kudüs

Birçok farklı isimle anılan Kudüs'ü özel ve kutsal kılan hiç şüphesiz Mescid-i Aksâ'dır. Mescid-i Aksâ Kâbe'den sonra yeryüzüne inşa edilen ikinci kutsal mabettir. Mekke'deki Mescid-i Harâm ve Medine'deki Mescid-i Nebevî'den sonra üçüncü kutsal mekândır. Kısacası iki kiblenin ilki, iki kutsal mabedin ikincisi ve iki harem alanının üçüncüsüdür. Mescid-i Aksâ, âsitâne-i enbiyâ'dır yani peygamber eşiğidir. Hz. Süleyman'ın mabedi, Hz. İsa'nın beşiği ve Miraç-ı Muhammedî'nin şahididir. Ayrıca Selahaddin'in rüyası, Kanuni'nin mirası ve Abdülhamid'in davasıdır.

Mescid-i Aksâ Neresidir?

Mescid-i Aksâ etrafı Osmanlı döneminde son şeklini almış Kudüs'ün eski şehir duvarlarının içinde yer alır. Toplam 144 dönümlük bir alandır. Bu alanın üzerinde altın kubbeli Kubbetüssahra, Aksâ Camii, Burak Mescidi, Mervan Mescidi, irili ufaklı onlarca oda, mihraplar, sebiller, şadırvanlar, kabirler, makamlar ve namazgâhlar bulunur. Müslümanlara göre bu alanın içindeki her taş, her ağaç ve her karış toprak Mescid-i Aksâ'nın bir parçasıdır.

Kudüs'ü Tanıyalım

İnsanlık tarihinin başladığı, üç semavi dinin de ortak ve kutsal mekânı olan Kudüs'te gezilecek ve görülecek o kadar çok yer var ki insanın şaşırması elde değil. Kudüs'e gelmeden önce kısa bir araştırma yapmanı öneririm. Kudüs sokaklarında gezerken Hz. İbrahim'in, Hz. Musa'nın, hükümdar ve peygamber Dâvûd'un, Beytülmakdis'i inşa eden oğlu Süleyman'ın, Hz. Zekeriya ve oğlu Yahya'nın, iffet timsali Meryem'in ve oğlu İsa'nın Kudüs sokaklarında ve kadim Aksâ'nın taş koridorlarında dolaştıklarını hayal etmeni ve çocukluğundan bu yana duyduğun... bu yana duyduğun ve öğrendiğin peygamberler hikâyelerinin aslında gerçeğe dönüştüğünü iliklerine kadar hissederek şehri gezmeni istiyorum.





Kudüs şehri iki derin vadinin ortasında, kuzeye doğru iki tepecğin üzerinde kurulmuştur. Kudüs'te ilk yerleşim izlerinin Milattan Önce 4000'lere kadar dayandığı söylenir. Kudüs'e bir günlük yürüme mesafesinde olan Eriha kentinin ise milattan önce 8000'li yıllara dayandığı düşünülüyor. Kudüs'ün ana hatlarını belirleyen unsur tarihî Osmanlı surlarıdır. Yaklaşık 4 kilometreyi bulan bu duvarlar Kanuni Sultan Süleyman döneminde Mısır Valisi Lala Mustafa Paşa'nın gözetiminde 1537-1541 yıllarında inşa edilmiştir.

Sahabe Mezarlığı

Kudüs Hz. Ömer döneminde fethedildiğinde sahabeden bir kısmı Mescid-i Aksâ'da imamlık, bir kısmı kadılık, valilik ve komutanlık gibi görevlerde bulunmuş ve şehre yerleşmişlerdir. İslam âlimleri Kudüs'te takriben 72 sahâbinin vefat edip gömülmüş olduğunu kaydetseler de bunlardan ancak 16'sinin ismi ve sadece ikisinin kabrinin yeri biliniyor. Bunlar Şeddâd bin Evs ve Ubâde bin Sâmî'tir.



Zeytin Dağı

Zeytin Dağı'ndan Mescid-i Aksâ'yı seyredenler tarihi Kudüs'ün duvarları, kubbeleri, kuleleri ve panoramik bir masalsi şehir silüetinde âdet kayboluyorlar. Ancak Zeytin Dağı yalnız bu panoramik görüntüden ibaret değil. Zeytin Dağı Müslümanların nazarında kutsal bir dağdır. Tin suresinin "İncire ve zeytine ve Tûr-î Sînâ'ya ve bu emin beldeye yemin olsun ki..." mealindeki ilk ayetlerinde geçen "zeytin" ifadesi bu dağa işaret eder.

İçlerinde yüzlerce sahâbinin bulunduğu İslam ordusu ilk olarak Zeytin Dağı'na çadır kurmuş, yerleşmiş ve buradan Kudüs'ü fethetmeye başlamıştır. Hz. Ömer ve Selâhaddinî Eyyübî'nin askerlerinden şehit düşenler burada medfundur. Daha sonra bazı sahâbî ve veliler bu dağa defnedilmişlerdir. Selman-ı Fârisî ve büyük hanım velilerden Râbia el-Adeviyye'nin makamı da Zeytin Dağı'ndadır. Ayrıca rivayetlere göre Hz. Meryem'in mezarı da Zeytin Dağı eteğinde Bab-ı Esbât tarafındadır.



Nafile Namazlar

Hadîs-i Kudsî

"Kulum, farzları eda etmekle benim azabımdan kurtulur kulumbana (benim rahmetime) ancak nafilelerle yaklaşır."

ŞÜKÜR NAMAZI

İstenildiği zaman kılınabilir, bunun belli bir zamanı yoktur, iki rekat ve daha fazla da kılınabilir.

ABDEST ŞÜKÜR NAMAZI

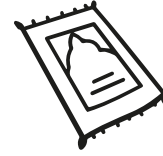
Abdest veya gusül alındıktan sonra fazla bir zaman geçmeden Allah rızası için kılınan 2 rekat namazdır. Bu nafile namaz abdest veya gusül gibi büyük nimetlere kavuşan kulun yüce Allah'a şükrünün ifadesidir.

TAHİYİYETÜL-MESCİD

Tahiyyetül-Mescid; mescide selam vermek anlamına gelir. Mescide ilk giren kimsenin, Mescidin Rabbine selam vermek ve Onu yüceltmek amacıyla kıldığı 2 rekat namazdır.

YOLCULUK NAMAZI

Yolculuğa başlarken ve yolculuk dönüşünde kılınan 2 rekatlık namazdır.



TEHECCÜD/GECE NAMAZI

'Teheccüd', kelime anlamıyla, uykuyu gidermek, birini uyandırmak demektir. Dini manada 'teheccüd', uykuyu feda ederek ibadet ve Kur'an'la meşgul olmak için uyanmak, kalkmak demektir. Bir süre uyuduktan sonra kalkılarak kılındığı için 'teheccüd' denmiştir. Yorgunluk sebebiyle gece kalkamayacağından korkan kimsenin uykudan önce kılması da mümkündür. 2, 4 veya 8 rekât olarak kılınabilir.

İŞRAK NAMAZI

'İşrak' güneşin doğması, ışıktandırmak parlatmak demektir. Sabah namazından sonra yani güneşin doğup 45-50 dakika geçmesinden sonra 2 veya 4 rekât olarak kılınan namazdır. Bu namaz kuşluk namazından ayrı olarak ve ondan önce kılınır. Aslında işrak namazı kılındığı sırada kuşluk namazının vakti de girmiş bulunmaktadır.

DUHÂ / KUŞLUK NAMAZI

Duha kelimesi kuşluk vakti, gün aydınlığı manalarına gelir. Güneşin doğup yükselmesinden, yani 45-50 dakika geçmesinden sonra başlayıp öğle namazından 45 dakika öncesi zamanına kadar sürer. 2, 4, 8 veya 12 rekât olarak kılınır.

EVVABİN NAMAZI

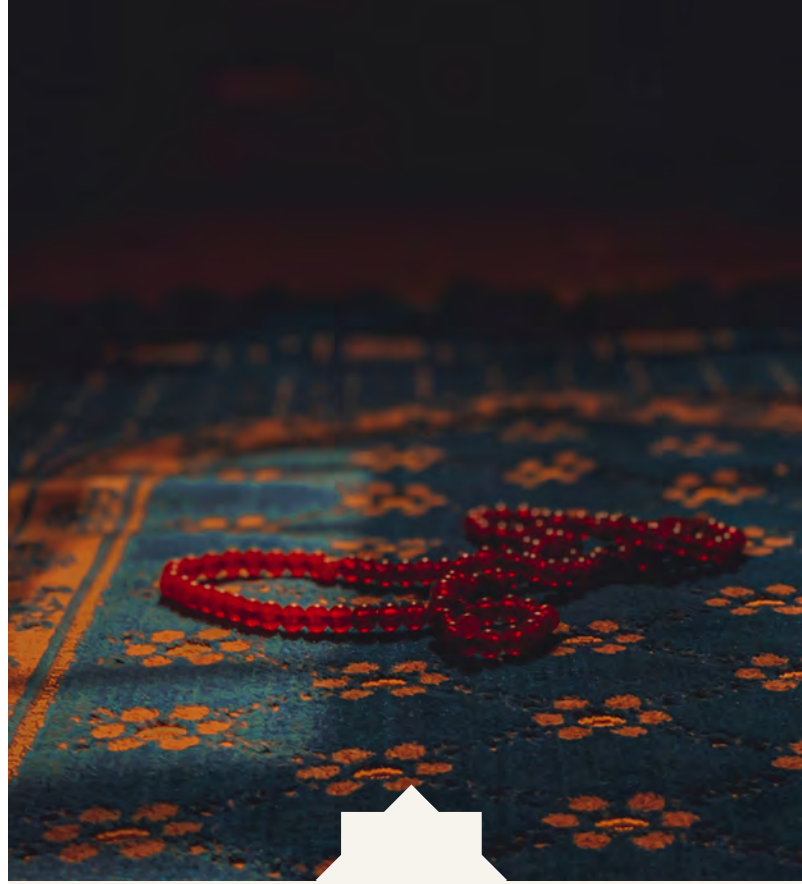
Evvabin kelimesi “evvab” kelimesinin çoğuludur. Evvab, işlediği bir günahı hemen tövbe ve istiğfar eden demektir. Tövbe ve istiğfar edenlerin namazı demek olan “evvabin namazı” birçok hadiste çok sevaplı olduğu bildirilip teşvik edilen, 2-4 veya 6 rekat olarak, akşam namazından sonra, yatsı namazından da önce kılınan namazdır.

CENAZE NAMAZI

Cenaze namazı kılmak için cenazeye karşı ve kibleye yönelik olarak saf bağlanır ve niyet edilir. İmam ve cemaat tekbir alarak ellerini bağlarlar “ve celle senâük” cümlesiyle birlikte “Sübhâneke” duasını okurlar. Ardından, eller kaldırılmadan tekbir alınır ve “Salli-Bârik” duaları okunur. Tekrar eller kaldırılmaksızın tekbir alınır. Bilenler cenaze duasını bilmeyenler ise dua niyetiyle “Fâtiha” sûresini veya başka bir duayı okurlar. Dördüncü tekbirden sonra sağa ve sola selâm verilir. Böylece namaz tamamlanmış olur.

CUMA NAMAZI

Cuma namazı, toplumsal bir ibadet olup, Müslümanlar için büyük sevap taşır ve İslam toplumunda birlik ve beraberliği pekiştiren bir ibadettir. Cuma namazı, öğle vaktinde 4 rekat sünnetin ardından iki rek'at farz olarak kılınır. Hutbe, farz namazdan önce okunur. Cemaatin hutbeyi dinlemesi vaciptir. Sonra 2 rekat farz namazı kılınır. Cuma namazının ardından dört rek'at sünnet namazı kılınır.





Ezberle Uygula: Bir Hadis ve Bir Sünnet

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) «كَمَلُ الْمُؤْمِنِينَ إِيمَانًا أَحْسَنُهُمْ خُلُقًا»

Ebû Hüreyre'den rivayet edildiğine göre, Resûlullah şöyle buyurmuştur:

“Müminlerin iman bakımından en mükemmeli,ahlâk bakımından en güzel olanıdır.”

(Ebû Dâvûd, Sünnet, 15)

عَنْ أَبِي ذَرٍّ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) «أَفْضَلُ الْعَمَالِ الْخَبُّ فِي اللَّهِ وَالْبُغْضُ فِي اللَّهِ»

Ebû Zerr'den rivayet edildiğine göre, Resûlullahşöyle buyurmuştur:

“Amellerin en faziletlisi Allah için sevmek ve Allah için nefret etmektir.”

(Ebû Dâvûd, Sünnet, 2)



عَنْ أَبِي ذَرٍّ قَالَ: قَالَ لِي رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) «إِنِّي لَأُحِبُّ حَيْثُمَا كُنْتُ، وَأَتَّبِعُ السُّنَّةَ الْحَسَنَةَ تَمَخُّهَا، وَخَالِقُ... النَّاسَ بِخُلُقِ حَسَنٍ»

Ebû Zerr'in rivayet ettiğine göre, Resûlullah ona şöyle buyurmuştur:

“Nerede olursan ol, Allah'a karşı sorumluluğunun bilincinde ol. Kötülüğün peşinden iyi bir şey yap ki onu çıkarsın. İnsanlara da güzel ahlâka uygun biçimde davran.”

(Tirmizî, Birr, 55)



عن عامر قال: سمعتُ النُّعْمَانَ بْنَ بَشِيرٍ يَقُولُ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) يَقُولُ: «أَلْ وَإِنْ فِي الْجَسَدِ مُضْغَةٌ إِذَا صَلَّحْتَ صَلَّحَ الْجَسَدُ كُلُّهُ...» وَإِذَا فَسَدَتْ فَسَدَ الْجَسَدُ كُلُّهُ، أَلْ وَهِيَ الْقَلْبُ

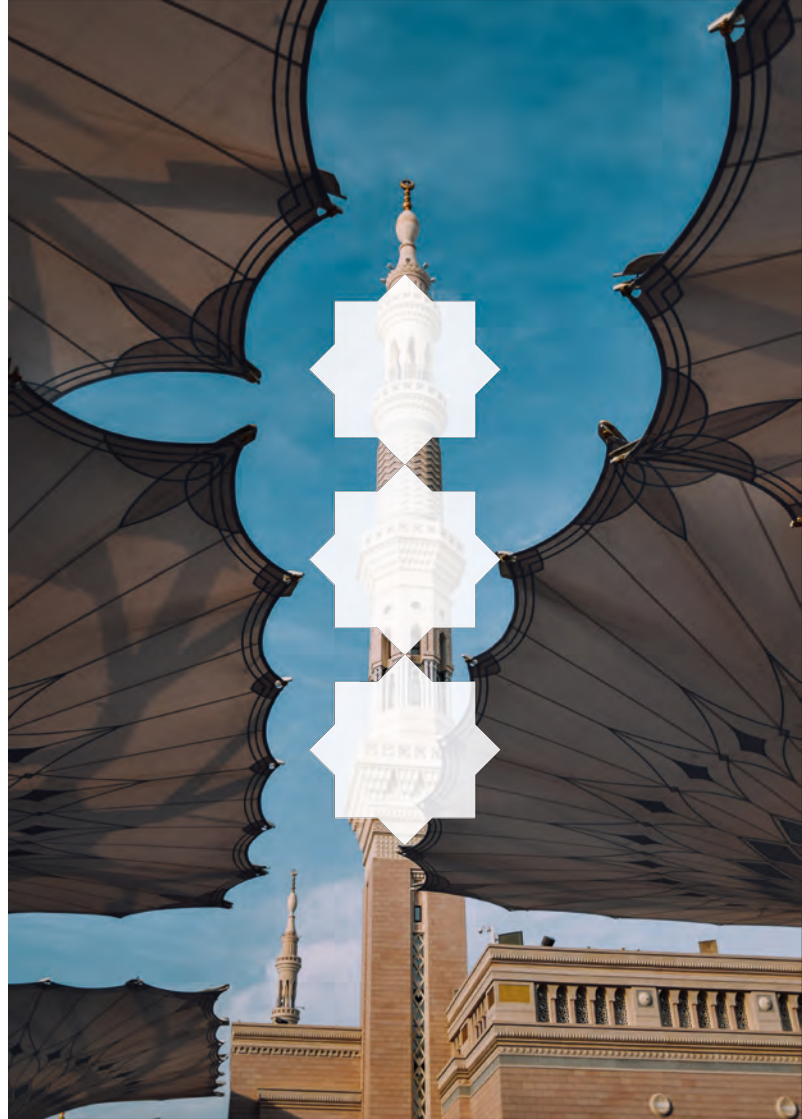
Âmir'in en-Nu'mân b. Beşîr'den işittiğine göre, Allah Resûlü şöyle buyurmuştur:

“...Bilin ki vücutta öyle bir et parçası vardır ki o, iyi (doğru ve düzgün) olursa bütün vücut iyi (doğru ve düzgün) olur; o bozulursa bütün vücut bozulur. Bilin ki o kalptir.”
(Buhârî, İmân, 39)

عن أنس. بن مالك قال: قال رسولُ الله (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) وَخُدَّهُ، وَعِبَادَتِهِ لَشَرِيكَ لَهُ، وَإِقَامِ الصَّلَاةِ، وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ، مَاتَ وَاللَّيْلُ عَنْهُ رَاضٍ. "لِ مَنْ فَارَقَ الدُّنْيَا عَلَى الْخُلُوصِ

Enes b. Mâlik'ten rivayet edildiğine göre, Resûlullah şöyle buyurmuştur:

“Kim hiçbir ortağı olmayan, tek olan Allah'a ihlâsla ibadet ederek, namazı dosdoğru kılarak, zekâtı vererek dünyadan ayrılırsa, Allah kendisinden razı olmuş hâlde ölmüş olur.”
(İbn Mâce, Sünnet, 9)





Bir Gün Peygamberimiz Evimize Ziyarete Gelse

Eğer bir gün Peygamber Efendimiz ziyaretinize gelse yalnızca birkaç günlüğüne...

Aniden çalsa kapınızı merak ediyorum, neler yapacağınızı.

Biliyorum böylesine şerefli bir konuğa açacağınızı en güzel odanızı, Ona sunacağınız tüm yemeklerin en iyisi olacağını.

Ve inandırmaya çalışacağınızı, Onu evinizde görüyor olmaktan mutluluk duyacağınızı.

Gerçekten de evinizde Ona hizmet etmekten alacağımız hazzı.

Fakat söyleyin bana Efendimizi evinize doğru gelirken gördüğünüzde, Onu kapınızda mı karşılayacaksınız?

Yoksa onu içeri almadan önce, aceleyle bazı dergileri, gazeteleri çabucak saklayıp yerine Kur'an-ı Kerim'i mi koyacaksınız?

Peki hâlâ televizyonda Amerikan filmlerini mi seyredecek siniz?

Ya da kapatmaya mı koşacaksınız aceleyle, O size kızmadan önce?

Kim bilir belki de ağzınızdan hiç çıkmamış olmasını dilersiniz, hatırlayabildiğiniz en son çirkin kelimeleri.

Peki ya; dünyalık müziğinizi, kasetlerinizi de saklayacak mısınız?

Ve bunun yerine ortalığa kitaplığınızın raflarında tozlanmış hadis kitapları mı çıkaracaksınız?

Yoksa telaşla "ne yapayım" diyerek, sağa sola mı koşturacaksınız?

Merak ediyorum, eğer Peygamber Efendimiz, birkaç günlüğüne sizinle yaşasa, her zaman yaptığınız şeyleri yapmaya devam edecek misiniz?

Ailenizdeki sohbetler eski hâlini koruyacak mı?

Her yemekten sonra sofraya duayı söylemeyi yine zor mu bulacaksınız?



Hiç yüzünüzü asmandan, oflayıp puflamadan her vakit namazınızı kılacak mısınız?

Ya sabah namazı için, sıcacık yataktan erkenden fırlayacak mısınız?

Peki ya yine mırıldanacak mısınız, her zaman söylediğiniz şarkıları?

Ve okuyacak mısınız her zaman okuduğunuz kitapları?

Peki izin verecek misiniz, aklınızın ve ruhunuzun beslediği şeylere?

Yoksa hiç bilmemesini mi isterdiniz?

Şöyle diyelim ya da gideceğiniz her yere götürebilecek misiniz Peygamber Efendimizi de?

Yoksa birkaç günlüğüne değişecek mi planlarınız?

Tanıştırmaktan onur duyar mısınız en yakın arkadaşlarınızı onunla?



Yoksa hiç karşılaşmamayı mı umardınız Peygamber Efendimizin ziyareti bitene dek?

Şimdi söyleyin açık yüreklilikle Onun kalmasını ister misiniz sizinle sonsuza dek, hep birlikte?

Yoksa rahat bir nefes mi alacaksınız, ziyareti bitip gittiğinde?

Gerçekten bilmek ilgi çekici olabilir değil mi?

Bilmek ve düşünmek eğer bir gün Peygamber Efendimiz ziyaretimize gelse yapacağımız şeyleri? Siz ne yapardınız?

Abdülbaki Kömür





Sıkça sorulan sorular

Kadının özel hâli ihrama girmesine mâni değildir. Özel hâlinde de olsa kadınlar hac ve umre yapmak için mikât mahallini geçmeden ihrama girmesi gerekiyor. Özel durum hâlinde olan kadın, âdeti bitinceye kadar ihram yasaklarına dikkat etmelidir. Âdetinin bitiminde gusül abdesti alır, tavafını ve sayını yapar, saçından bir parmak boğumu kadar keser ve ihramdan çıkar.

Özel hâlindeki bir kadın, bu hâlimden dolayı mikâta ihrama niyet etmeden Mekke'ye gelse, ne yapması gerekir?

Şayet bir kimse mazeretli ya da mazeretsiz olarak mikât mahallini ihrama girmeden geçerse, henüz hac veya umre fiillerinden birine başlamadan mikât mahalline geri dönüp orada ihrama girmesi vaciptir. Geri dönmeyip de bulunduğu yerden ihrama girerek hac veya umresini tamamlarsa; dem (bir koyun veya keçi kurban kesmesi) gerekir.

Kadınların hac veya umrede âdet hâllerini geciktiren veya öne alan ilaç kullanmaları caiz midir?

Sağlıklarına zarar vermeyecekse kadınların, âdet geciktirici ilaç kullanmalarında sakınca yoktur. Ancak âdet geciktirici olarak kullanılan ilaçlar, çoğu zaman âdet düzensizliklerini de beraberinde getirebilir. Bununla birlikte âdetin ilaçla geciktirilmesi durumunda yapılan ibadetler geçerlidir.

Âdetli olarak nafîle tavaf yapmanın hükmü nedir?

Tavaf müstakil bir ibadet olup abdestli yapılması vacip/ şarttır. Bu nedenle hayız hâlinde yapılan nafîle tavafın iadesi gerekir. İade edilmediği takdirde dem (bir koyun veya keçi kesmek) gerekir. Diğer üç mezhebe göre ise hadesten taharet, tavafın sıhhat şartı olduğu için bu şekilde yapılan bir tavaf geçerli değildir. Bundan dolayı bir ceza da gerekmez.

Âdet hâli sona eren bir kadının henüz umrenin sayını yapmadan saçını keserse, kendisine ne gerekir?

Umrenin tavafını yapıp, henüz sayını yapmadan saçını kesen kadının, dem (koyun veya keçi) kesmesi gerekir.



Sıkça sorulan sorular

Âdet geciktirici ilaçların etkisiyle gününden önce veya sonra gelen akıntının hükmü nedir?

Âdet kanamasına etki eden ilaçların kullanımı her zaman kesin çözüm olmayabilir. Bazen bu ilaçlar kanamanın gününden önce veya sonra olmasına sebebiyet verebilir. Bu nedenle, kullanılan ilaçlara bağlı olarak gelen akıntı âdet kanaması hükmünde kabul edilmektedir. Kadınların âdet günleri en az üç gün, en fazla on gün olarak kabul edilmektedir. İki âdet arasındaki temizlik süresi en az on beş gündür. Buna göre bir kadın ilaç kullandığı hâlde, bu ilaç tesirsiz kalıp bir önceki âdetinin bitiminden itibaren on beş gün geçtikten sonra kanaması olur ve bu kanama en az üç gün devam ederse bu kişi âdetli sayılır. Bu kanama on günden fazla devam ederse onuncu günden sonrası âdet kanı sayılmayıp özür kanı sayılır.

İhramlı iken bakım malzemeleri kullanımı nasıl olmalı?

İhram da olan kişinin vücuduna güzel koku sürmesi yasaktır ve yapıldığında ceza gerektirir. Vücut temizliği için kokusuz sabun/şampuan kullanılabilir. Aynı şekilde çamaşırlar için de kokusuz deterjan tercih edilmelidir.





6 Maddede İhram Yasakları

İhram yasakları hac veya umreye niyet ederek ihrama girmekle hemen başlar. Dolayısıyla ihrama girmiş olan birisi bazı hususlara azami ölçüde dikkat etmelidir. Aşağıdaki listede bazı yasakları sıraladık:

1. Vücutla ilgili yasaklar

- Saçları veya bıyıkları kesmek, sakal tıraşı olmak
- Vücuttaki kılları tıraş etmek, yolmak veya koparmak (epilasyon)
- Tırnak kesmek
- Süslenme amacıyla saç, sakal ve bıyıkları yağlamak, boyamak,
- Saçlara bakım ürünü veya jöle sürmek, kokulu şampuan kullanmak,
- Oje, ruj ve benzeri şeyler kullanmak. Buna fondöten yani make-up dâhil.
- Vücuda veya ihram örtüsüne güzel koku sürmek, parfüm sıkmak;
- Kokulu sabun veya deodorant kullanmak

2. Giyimle ilgili yasaklar

Giyimle ilgili yasaklar sadece erkeklere yöneliktir. Kadınlar normal elbiselerini giyerler, sadece ihram süresince yüzlerini örtmezler.

3. Cinsel konularla ilgili yasaklar

Cinsel ilişki ve cinsel ilişkiye götüren söz ve davranışlarda bulunmak yasaktır.

4. Av yasağı

Gerek Harem bölgesi içerisinde gerekse dışında, eti ister yensin veya yenmesin, her türlü kara avını avlamak, avcıya avını göstermek ve avlanmasına yardımcı olmak, av hayvanlarına zarar vermek, hayvan (küçük böcekler dâhil) bitki ve diğer canlılara zarar vermek yasaktır. Deniz hayvanlarının avlanması yasak olmadığı gibi tavuk ve koyun gibi evcil hayvanların kesilmesi de ihramlıya yasak değildir.



6 Maddede İhram Yasakları

5. Harem bölgesiyle ilgili yasaklar

Mekke şehri ve etrafındaki Harem denilen bölgedeki av hayvanlarının avlanması, bitkilerin kesilmesi veya koparılması yasaktır. Bu yasak herkes için geçerlidir (ihramlı olsun veya olmasın).

6. Ve tabii ki;

- İnsanlarla tartışmak, Hakaret ve kavga etmek,
- İbadetten ayrılmış gereksiz boş işlerle meşgul olmak yasaktır.
-

İhramlı iken kokusuz sabun ile duş alabilir, elbiselerini değiştirebilir veya yıkayabilirsin. Ayrıca uyuyabilir ve Kâbe'ye dokunabilirsin. Şayet yukarıdaki yasaklardan birini işlersen cezasını (miktarını hocana danış) vermen gerekiyor.





Tavafla İlgili Çok Sorulan 10 Soru

Umre tavafını abdestsiz yaptım veya yaparken abdestim bozuldu ama tazelemeden devam edip tamamladım, o zaman ne olur?

Umre tavafının tamamını veya bir kısmını, hatta bir şavtını cünüp, abdestsiz, lohusa veya âdetli olarak yapmak, Hanefi Mezhebine göre, dem (yani ceza) gerektirir. İhramdan çıkmadan yeniden yapılması hâlinde ceza ortadan kalkar.

Tavaf yaparken abdestim bozulursa ne olur?

Tavaf esnasında abdesti bozulan kişi, tavafı bırakıp abdest alarak kaldığı yerden tavafa devam eder, dilerse tavafı baştan başlayarak yeniden yapabilir.

Tavaf veya sa'y yaparken kaç şavt yaptığımı unutursam ne yapmam gerekir?

Kaç şavt yaptığına karar verememiş kişi, "3 şavt mı, 4 şavt mı yaptım?" diye tereddüt ederse az olan sayıyı esas alarak tavafını veya sa'yını tamamlar. Tavaf ve sa'yı tamamladıktan sonra şavtların sayısında ortaya çıkacak tereddüde ise itibar edilmez.

Tavafın şavtlarını eksik yaptığım zaman ne gerekir?

4 şavttan sonra tavafı sonlandırırırsam ne olur? Hanefîlere göre tavafın ilk 4 şavtı farz, kalan 3 şavtı ise vaciptir. Dolayısıyla ilk dört şavtı yapanın tavafı geçerli olur. Daha sonra eksik kalan şavtlar usulüne uygun olarak yapılırsa herhangi bir ceza gerekmez. Vacip olan bu üç şavt yapılmazsa, vacip terk edildiği için dem (koyun veya keçi kesmek) gerekir.



Tavafla İlgili Çok Sorulan 10 Soru

Umre veya ziyaret tavaflı esnasında eli, burnu veya başka bir yeri kanayan bir Hanefî, o esnada Şâfiî mezhebini taklit edebilir mi?

Hanefî mezhebine mensup olan bir kişinin tavaf esnasında bir yerinin kanaması hâlinde abdesti bozulur. Bu durumda yapması gereken şey, tekrar abdest alıp kaldığı yerden veya baştan başlayarak tavafı tamamlamaktır. Hastalık, yaşlılık veya aşırı izdiham gibi sebeplerle yeniden abdest almanın zor olduğu durumlarda Hanefî olan kimse, Şâfiî mezhebini taklit ederek tavafına devam edebilir.

Tavaf, geri geri yürüyerek yapılırsa geçerli olur mu?

Tavaf geri geri yürüyerek yapılırsa iade edilmelidir. İade edilmezse Hanefîlere göre dem (ceza) gerekir. Bazı şavtlarda böyle yapılırsa bu şavtların iadesi yeterlidir.

Tavaf anında dünyalık konuşsam ne olur?

Tavaf yapan kimseye namaz kılan kimse gibi huşû içinde olması, zihnini ve gönlünü meşgul edecek bakışlardan sakınması tavsiye edilirken sesini yükseltip başkalarını rahatsız etmesi de mekruh sayılmıştır. Bir hadiste şöyle buyurulmuştur: "Kâbe'yi tavaf etmek namaz kılmak gibidir, ancak tavaf sırasında konuşmanıza izin verilmiştir, bununla birlikte hiç kimse tavafta hayır dışında bir şey söylemesin" (Tirmizî, "Hac", 112).

Tavaf namazı ne zaman kılınır?

Hanefî mezhebine göre tavaf yapıldıktan sonra kerahet vakti değilse, ara vermeden tavaf namazı kılmak efdaldır. Mekruh vakitlerde ise daha sonraya ertelenir. Örneğin sabah namazı sonrası kerahet vakti olduğundan kılınmaz, güneş doğduktan 45-50 dakika sonra kılınmalıdır. Namaz, kılınması mekruh olan vakitler dışında her zaman kılınabilir.



Tavafla İlgili Çok Sorulan 10 Soru

Tavaf namazı nerede kılınır?

Efdâl olan, tavaf namazının Makâm-ı İbrâhim'de kılınmasıdır. Fakat tavaf edenlere eziyet vermekten, onlara engel teşkil etmekten sakınılmalıdır. İmkân varsa, Harem'in içinde uygun bir yerde kılınması mümkündür. Buna imkân bulunamazsa bu namaz, Harem'in dışında da kılınabilir.

Tavaf namazını kılmadan birkaç defa tavaf yapmak doğru olur mu?

Tavaf namazı Hanefîlere göre vaciptir. Peş peşe birden fazla tavaf yapan kimsenin her bir tavafın arkasından iki rekât tavaf namazı kılması gerekir. Tavaf namazı kılmadan iki tavafı peş peşe yapmak Hanefîlere göre mekruhtur.

Seferî Olmak

Ne zaman seferî sayılırım?

Asıl vatanından (sürekli yaşadığı yerden) geçici olarak 90 km veya daha uzak bir mesafeye gitmek üzere yola çıkan kimse, gideceği yerde (Hanefî mezhebine göre) 15 günden daha az kalmaya niyet ederse seferî olur.

Seferî iken nelere dikkat etmeliyim?

4 rekâtlı farz namazlar 2 rekât olarak kılınır. Bunun dışında, 2 ve 3 rekâtlı farz namazlarda bir değişiklik yoktur.

Not: Cemaat ile kılınan namazda, imam seferî bir kimse değilse (yani mukim ise), ona uyduğumuz vakit namazını yine onun gibi, 4 rekât olarak kılarız.





Hac ve umre sözlüğü

fâkî: Mekke'nin etrafındaki "mîkât" denilen noktaların sınırladığı bölgenin dışında ikamet eden kimselere verilen addır.

Arafat: Mekke'nin doğusunda, haccin en önemli rüknü olan vakfenin yapıldığı yer.

Bedene: Hac ve umre yapan kimselerin kestikleri deve ve sığır cinsinden kurbanlar için kullanılan bir terimdir.

Cebel-i Rahme: Arafat ovasının ortasındaki tepe. Rahmet Dağı demektir.

Cebel-i Sevr: Peygamber Efendimizin Mekke'den Medine'ye hicret ederken ilk sığındığı yer. Sevr Dağı demektir.

Cem-i takdim: İkincisinin henüz vakti girmeden, iki vakit namazı birlikte kılmaktır. Hacda arife günü Arafat bölgesinde, öğle ile ikinci namazını, öğle vakti içinde birlikte kılmak sünnettir.

Cinayet: Hacda cezayı gerektiren fiil ve davranışlara cinayet adı verilir.

Cennetü'l Muallâ: Mekke'deki kabristanın ismidir. Hz. Hatice ve bazı sahâbi burada medfunlardır.

Dem: Hac ve umre yapan kimselerin kestikleri koyun ve keçi cinsinden kurbanlara verilen addır.

Fidyе: Yerine getirilmeyen veya kusurlu olarak eda edilen bazı ibadetlerin telafisi amacıyla ödenen cezaya bedel denir.

Hacerü'l Esved: Hz. İsmâil tarafından Ebû Kubeyz Dağı'ndan getirilen mübarek taştır. Tavafa başlanılacak yere konulmuştur. Her şavtın sonunda ve sa'y'a başlarken bu taşta istilâm etmek (selamlamak) sünnettir. **Halk ve taksir:** Halk saçlarının dipten tıraş edilmesidir. Taksir ise saçların kısaltılmasıdır.

Hatim: Kâbe'nin kuzey duvarı hizasında yarım daire şeklinde olan duvar ile Kâbe arasında kalan yerin adıdır. Rivayetlere göre Hz. İsmâil ve annesi Hz. Hâcer'in kabri buradadır.

Hervele: Hac ve umrede Safâ ile Merve arasında sa'y yaparken belli bir mesafenin süratli ve canlı bir yürüyüşle geçilmesini ifade eden terimdir. Hervele erkekler için sünnettir.

Hill Bölgesi: Harem bölgesi ile mîkât sınırları arasında kalan yerlere hil denir.

Hücre-i Saadet: Medine-i Münver'e de Peygamber Efendimizin kabri-i şerifi.

Mescid-i Harâm: Beytullah'ın (Kâbe'nin) etrafındaki mescittir. Kâbe'de namaz kılınan her yer Mescid-i Harâm'dır.



Hac ve umre sözlüğü

Mes'û ve metâf: Safâ ile Merve arasında sa'y yapılan yere mes'û ve Kâbe'nin etrafında tavaf edilen yere metâf denir.

Mikat: Doğrudan harem bölgesine veya Mekke'ye gelen âfâkilerin ihramsız geçemeyecekleri sınırları belirleyen noktalar.

Minâ: Mekke ile Müzdelife arasında, harem sınırları içerisinde bulunan bir bölge. Hacıların şeytan taşladıkları ve kurban kestikleri yer.

Muhrim: İhrama giren kimseye ihramlı olduğu sürede muhrim denir.

Müzdelife: Arafat ile Minâ arasında kalan, Hz. Âdem ile Hz. Havvâ'nın yeryüzünde ilk buluştukları yer.

Mültezem: Kâbe'nin kapısı ile Hacerü'l Esved arasında kalan Kâbe duvarındaki birkaç taşın adı.

Nâfile: Farz ve vacip ibadetlerin dışında sünnetler de dâhil olmak üzere yapılan bütün ibadetler.

Safâ Tepesi: Sa'y'ın başladığı tepe. Sa'y yapılan iki tepenin birincisi.

Sa'y: Safâ ve Merve tepeleri arasında Safâ'dan başlayarak Merve'ye, Merve'den Safâ'ya dört gidiş, üç gelişin yapılması. Umrenin vaciplerindendir.

Şavt: Tavafta, Hacerü'l Esved hizasında başlayıp Kâbe'nin etrafında dönerek tekrar aynı hizaya gelmek. Sa'y da ise Safâ'dan Merve'ye veya Merve'den Safâ'ya bir kere gitmektir.

Tatavvu: Farz ve vacip olmadığı hâlde, fazla sevap için nâfile olarak yapılan ibadetlere tatavvu veya nâfile adı verilir.

Tavaf: Kâbe'nin etrafında, Hacerü'l Esved'den başlayıp Kâbe sola alınarak yedi kere dönmeye denir

Tavaf-ı Vedâ: Veda tavafi demektir. Mekke'den ayrılmadan önce yapılan son tavaf.

Tehallül: İhramdan çıkmak, yani ihram yasaklarının sona ermesi demektir. Hac ve umre için ihrama giren kimse, belirli menâsiki eda ettikten sonra tıraş olarak ihramdan çıkar.

Tehlil: "Lâ ilâhe illallahü vahdehü lâ şerike leh. Lehül-mülkü ve lehül-hamdü ve hüve alâ külli şey'in kâdir" demektir. Anlamı: Allah'tan başka hiçbir ilâh yoktur; o tektir, ortağı yoktur. Mülk Onundur, hamd Ona mahsustur ve O her şeye kadirdir.

Telbiye: "Lebbeyk Allâhümme lebbeyk, lâ şerike leke lebbeyk. İnne'l-hamde ve'n-nîmete leke ve'l-mülk lâ şerike lek." Anlamı: Sana geldim, buyur Allah'ım. Çağırdın koşup geldim, emrine hazırım. Sana geldim, ortağın yoktur, koşup geldim. Hamd ve nimet Sana ait, mülk de Senindir.



Veda Vakti

116

Kutlu yolculuğun sonuna geldik. Rabbim ibadetlerini kabul eylesin. Sevap heybeni ağzına kadar doldurduğumu biliyorum. Umrede şahit olduğum ve uyguladığım güzel hasletleri devam ettireceğimden de eminim. Seninle yolculuk güzeldi...

Alırsan eğer sana bir abla nasihati vermek isterim:

İbadetlerinde sürekliliğe önem ver. Tefekkür et ve Allah'a sığın. En güvenli liman Ona aittir. Arkadaşlarını iyi seç. Sabret çünkü ahireti ancak sabredenler kazanacak. Ne kadar çok düşsen de kalkmayı bil, vazgeçme. Dışın imanını yansıtsın. Kur'an insanı ol. Camide görev almaya çalış ki ümmet ve aidiyet duygunu pekişsin. İşlerini erteleme. Anne-babama, yakınlarına ve çevrene saygı duy. Silayırhime önem ver. Teknolojiyi güzel ve hayırlı işlerde kullan. Vaktini boşa harcam. İmanını taze tutabilmek için oku ve güzel/saliha arkadaşlar edin. Eğlen ama raydan çıkma. İslam'da evliliğin ne denli önemli olduğunu asla unutma. Sporunu yap, zinde kal ve atik ol. Uyuşuk bir beden Müslümanlara yakışmıyor. Efendimizin yanında yer alan genç sahabeyi örnek al. Naçizane nasihatlerime kulak ver ve dualarına beni de kat.

Ablan Zehra _

